

Visitatieverslag 2023

VISITATIE

Vanuit de Nederlandse Dalton Vereniging

Zelfevaluatie & visitatieverslag

Naam school	Lentiz Dalton
Adres	Professor Holwerdalaan 62
Postcode en plaats	2672 LD Naaldwijk
E-mailadres school	dalton@lentiz.nl
Telefoonnummer school	0174 – 62 47 10
Bestuurder(s)	Frans van der Sman, Ben Vrolijk en Aline van Rijn
Leidinggevende school	Frans van der Sman, Ben Vrolijk en Aline van Rijn
Daltoncoördinator(en)	Nanda de Roo
Aantal groepen	30
Aantal leerlingen	704
Aantal leraren	69
In bezit van daltoncertificaat	22 en 8 mensen in opleiding dit schooljaar
Bezig met daltoncursus	8 docenten
Stand van zaken inspectie	Onderwijsresultaat 2019 : Voldoende
Visitatieteam	
Voorzitter	
Lid 1.	
Lid 2.	

Lid 3.	
Lid 4.	
Lid 5.	
Lid 6.	
Datum visitatie	08-03-2023
Soort visitatie	5-jarige verlenging
(Besluit vorige visitatie)	4-jarige verlenging
1e licentieaanvraag	
Licentieverlenging	Verlenging voor 5 jaar
Versnelde visitatie licentieverlenging	
Visitatie na bezwaarprocedure	

Inhoud

Zelfevaluatie & visitatieverslag	1
Inhoud	3
Inleiding	4
1.0 Zelfreflectie.....	6
Reactie op aanbeveling 1 uit visitatieverslag 2018	6
Reactie op aanbeveling 2 uit visitatieverslag 2018	7
Reactie op aanbeveling 3 uit visitatieverslag 2018	8
Reactie op aanbeveling 4 uit visitatieverslag 2018	9
1.1 Vrijheid in gebondenheid/ verantwoordelijkheid en vertrouwen	11
1.2 Zelfstandigheid	15
1.3 Samenwerking	18
1.4 Reflectie.....	22
1.5 Effectiviteit/ doelmatigheid.....	25
1.6 Borging als voorwaarde.....	29
2. Ontwikkelvermogen	32
3. Gedeeld eigenaarschap	35
4 Bijlagen	
4.5 Bijlage diverse kernwaarden	
4.1 Bijlage kernwaarde: Verantwoordelijkheid.....	
4.2 Bijlage kernwaarde: Zelfstandigheid	
4.3 Bijlage kernwaarde: Samenwerking	
Wiskunde samenwerken - Les ruimtelijke figuren	
4.4 Bijlage kernwaarde: Reflectie.....	
4.5 Bijlage kernwaarde: Effectiviteit	

Vanwege de grootte van het bestand zijn de bijlagen verwijderd.

Inleiding

Voor u ligt het visitatieverslag van Lentiz I Dalton 2023. Wie had na de vorige visitatie kunnen vermoeden dat we in het schoolleven beïnvloed zouden worden door een pandemie? Schoolsluitingen, halve klassen, afstand houden, een geschrapt examen, het spreiden van examens en de duimregeling. Het heeft iets gedaan met de hele samenleving en dus ook met Lentiz Dalton. Naast deze ingrijpende gebeurtenis hebben we in 2022 een radicaal besluit genomen om met het onderwijs van Kunskapsskolan te stoppen en terug te gaan naar de basis. In dit verslag, wat door het team en de leerlingen is geschreven, laten we de ontwikkeling van onze school zien.

Lentiz I Dalton bestaat uit twee opleidingen: mavo en Het Groene Lyceum (HGL). Het HGL is een 6-jarige opleiding manager Retail. In deze 6 jaar halen leerlingen een mavo diploma én een mbo 4 diploma waardoor leerlingen kunnen doorstromen naar het hbo. Het mooie van de HGL-opleiding is dat er een gedifferentieerde versnelde, vijfjarige route is.

Sinds 2018 hebben er veel ontwikkelingen in onze school plaatsgevonden. Bij deze ontwikkelingen zijn we altijd uitgegaan van de daltonkernwaarden en de resultaten. Om onze ontwikkelingen toe te lichten gaan we terug in de tijd. In 2017 waren we toe aan een nieuwe stap om ons daltononderwijs te bereiken en onze leerlingen meer verantwoordelijkheid en eigenaarschap te geven. Gefaseerd hebben we dit in alle leerjaren bij het HGL en de mavo ingevoerd. Tijdens deze reis kwamen we veel zaken tegen die ons onderwijs naar een hoger niveau brachten, maar we kwamen ook zaken tegen die in de praktijk anders uitpaktten dan we van tevoren hadden gehoopt. Het was een ingrijpende stap om over te stappen naar een digitale portal waarbij er gewerkt werd met doelen en vooral formatief toetsen. Een heel mooi concept met vele uitdagingen. De overstap bleek uiteindelijk te ingrijpend te zijn en we verloren de structuur voor leerlingen, ouders en docenten.

In 2021/2022 stonden we op het punt dat we een besluit moesten nemen over de manier waarop we het onderwijs in onze school aanboden. In samenspraak met het team zijn er onder leiding van "Take a step", van Eefje Teeuwisse, een proces- en ontwikkelgroep gevormd. Zij hebben een half jaar lang alle aspecten van ons onderwijs bekeken. Dit is iedere keer gedeeld met het team in teambijeenkomsten. De beslissingen die uit de proces- en ontwikkelgroep zijn gekomen zijn weloverwogen. Uiteindelijk is er besloten om Kunskapsskolan los te laten en terug te gaan naar de basis. Daar zijn we dit schooljaar mee gestart.

Terug naar de basis betekent echter niet dat alles wat we sinds 2017 hebben opgebouwd overboord hebben gegooid. De coaching van de leerlingen is inmiddels een parel in onze school, waar we trots op zijn. Alle leerlingen zijn gewend aan de structuur van de maandelijkse coachgesprekken, de ouder – kind -coachgesprekken en de coachuren. De frequentie van coachuren verschilt per leerjaar. Wij leggen de verantwoordelijkheid van de leerlingen tijdens het coachgesprek deels bij de leerlingen. Zij bereiden het gesprek voor en werken het verslag na het gesprek uit. Het persoonlijke contact, doelen stellen per periode zijn erg belangrijk en helpen de leerlingen vooruit. In de Learning Portal was er de

mogelijkheid om de gevoerde gesprekken, met leerlingen en hun ouders te borgen. Dat maakt dat we de begeleiding door de jaren heen van de leerling kunnen blijven volgen. Deze verslaglegging hebben we behouden maar nu in SOMtoday.

Bij de invoering van Kunskapsskolan hebben we ook de dagstart ingevoerd. Dit is een korte ochtendbijeenkomst met de docenten waarbij belangrijke zaken gedeeld worden en er gespard kan worden over diverse onderwerpen. Van 2017 tot 2022 deden wij dit dagelijks. De dagstart is er nog steeds, met een frequentie van 2x per week per team, vinden wij het een goede toevoeging aan ons onderwijs. We hebben de mogelijkheid om met elkaar afspraken te borgen, leerlingen te bespreken en de teams blijven op de hoogte van de ontwikkelingen in de school.

Formatief toetsen is een onderdeel geworden van ons onderwijs. In de afgelopen jaren is het formatief toetsen onderwerp geweest van scholing en teambesprekingen. Tot 2021 werd er alleen maar formatief getoetst in de onderbouw. We hebben een betere balans gevonden tussen summatief - en formatief toetsen. Op deze wijze kunnen we de ontwikkeling van leerlingen goed volgen.

De ontwikkelingen van Dalton 2.0 hebben ons veel gebracht. De reis waarin we ontdekten wat Kunskapsskolan en de portal inhielden voor ons onderwijs zijn zeer waardevol geweest. We hebben de tijd met Kunskapsskolan afgesloten, maar we zijn tevreden met de zaken die we mee hebben genomen uit deze periode.

Terug naar de basis betekent dat we een aantal afspraken hebben gemaakt die in het handboek voor het team zijn vastgelegd. We hebben één platform waarop we alles voor de leerlingen vastleggen en dat is het leerlingvolgsysteem, SOMtoday. De leerlingen vinden hier alle materialen die nodig zijn per vak en de studiewijzers.

Er zijn afspraken gemaakt over de inrichting van de lokalen (zoveel mogelijk in groepjes van vier) en de daltonwerktijduren (DWT). We hebben er bewust voor gekozen om de regels strak te houden en als we eraan toe zijn meer positieve vrijheid te geven. Leerlingen moeten, mede ingegeven door corona, weer wennen aan regels. We zijn gestart met talentgroepen. Het staat nog in de kinderschoenen maar we hopen dat leerlingen er met enthousiasme gebruik van gaan maken.

Waar we staan met ons daltononderwijs en hoe we de kernwaarden vormgeven, bespreken we in dit verslag. Het is ons opgevallen hoe zeer de kernwaarden aan elkaar hangen. Leerlingen die verantwoordelijkheid krijgen, kunnen stappen maken in hun zelfstandigheid. Door bij het samenwerken afspraken te maken, werk je effectiever. Al schrijvend kwamen we er achter hoe dalton in ons DNA zit en welke pareltjes we in onze school hebben en waar we dus trots op zijn. Dit vinden wij een mooi besef om even bij stil te staan.

We zijn blij met jullie bezoek. We hopen dat jullie vanuit het waarderend perspectief en als critical friend ons kunnen uitdagen de basis te versterken.

1.0 Zelfreflectie

1.0 Aanbevelingen vorige visitatie

Reactie op aanbeveling 1 uit visitatieverslag 2018

Maak het hoe van Dalton 2.0 expliciet. Kijk naar mogelijkheden om goede punten van Dalton 2.0 alvast te implementeren in de hogere jaren. We denken aan de coachgesprekken, het (leren) samenwerken en de opzet van de daltontaken.
Vraag: worden alleen hogere leerjaren bedoeld of bedoelen jullie ook het hoe voor leerjaar 1 en 2?

Reactie: In de inleiding hebben we beschreven hoe de ontwikkeling van de school de afgelopen jaren is geweest. De aanbeveling is ingehaald door de tijd.

Reactie op aanbeveling 2 uit visitatieverslag 2018

Maak Dalton explicieter op HGL: het is er al, maar wordt door de leerlingen en docenten niet altijd herkend. Zorg ervoor dat men dezelfde taal spreekt en borg het.

Reactie: Sinds 2018 zijn er een flinke veranderingen op school geweest. We zijn begonnen bij het team. Het HGL-team had niet altijd het gevoel Dalton te zijn. In de dagstart en teamvergadering is Dalton een vast onderwerp op de agenda geweest in de afgelopen jaren en hebben veel docenten werkzaam op het HGL de Daltoncursus gevolgd. Deze punten samen maakt dat er veel meer bewustwording gekomen is over Dalton op het HGL. Ook in de Daltonwerkgroep zit er minimaal iemand uit het HGL-team.

We hebben Dalton voor leerlingen ook duidelijker zichtbaar en herkenbaar gemaakt. Dit hebben we gedaan door de daltonkernwaarden onderdeel van de (ouder-kind) coachgesprekken te maken. Zo spreken we in coachgesprekken met leerlingen bewust over de daltonkernwaarden en tijdens de ouder-kind-coachgesprekken presenteren de leerlingen aan hun coach en ouder(s) hoe ze zich de afgelopen periode ontwikkeld hebben op het gebied van vrijheid & verantwoordelijkheid, samenwerking, effectiviteit, zelfstandigheid en reflectie. Deze presentatie worden met de coach gedeeld en opgeslagen in het leerling dossier in SOMtoday.

Ook heeft HGL leerjaar 1 t/m 3 op dinsdag tegelijk met de mavo-afdeling DWT, hierdoor kunnen leerlingen bewuste keuzes maken bij welke docent/vak ze DWT willen volgen of dat ze zich aanmelden voor een van de talentklassen.

Als laatste punt, maar wel een hele zichtbare, heeft de school in 2022 een naamsverandering ondergaan van Lentiz I Dalton MAVO & Het Groene Lyceum, naar Lentiz I Dalton. Eén school met daarin twee daltonopleidingen, de MAVO en Het Groene Lyceum. Op deze manier willen we niet alleen dat leerlingen en docenten zich bewust zijn van het Daltonkarakter van de opleiding, maar dat het ook voor ouders van (toekomstige) leerlingen duidelijk is.

Ondanks dat we ons best doen om zoveel mogelijk dezelfde taal te spreken, merken we wel dat alleen de Dalton MAVO is erg blijft hangen in de volksmond en dat dit iets is wat de komende jaren langzaamaan zal moeten slijten.

Reactie op aanbeveling 3 uit visitatieverslag 2018

Het OOP is tevreden over de samenwerking, maar wil graag meer betrokken worden bij de daltonontwikkeling.

Reactie: Voor onze school is het OOP onmisbaar. Het OP en OOP zorgen er samen voor dat we onderwijs kunnen verzorgen. We hebben een groot OOP-team dat bestaat uit onderwijsassistenten, conciërges, een roostermaker, TOA, administratie en een decaan HGL. Er zit verschil in hoe zij direct betrokken zijn bij leerlingen. Dit is voor de conciërges anders dan voor onze collega's bij de administratie.

In de transitie van Kunskapsskolan naar het meer traditionele Daltononderwijs is het OOP uitgenodigd mee te denken over de koers die we willen volgen. De facilitair manager heeft deel uit gemaakt van de procesgroep. Zij deelde de opbrengsten steeds met de rest van haar team. Bij centrale momenten voor de school wordt het OOP meestal uitgenodigd. De realiteit is dat de OOP-collega's geen gebruik maken van de uitnodigingen voor deze bijeenkomsten.

De pedagogische conciërges kennen de leerlingen en hebben, waar nodig contact met de coaches als zij zich zorgen maken. Daarnaast spreken zij leerlingen aan op hun verantwoordelijkheid van op tijd komen, het schoonhouden van de aula.

Onze onderwijsassistenten, roostermaker, en de decaan HGL nemen volop deel aan het onderwijsproces. Zij zijn coach van leerlingen en/of geven lessen. Twee van hen nemen deel aan de Daltoncursus en kunnen de daar geleerde daltonvaardigheden toepassen in de lessen die zij geven.

Reactie op aanbeveling 4 uit visitatieverslag 2018

De planning in de hogere leerjaren is nog erg docent gestuurd. Denk na over mogelijkheden om de leerlingen meer eigenaarschap te geven hierin. Hiermee los je ook de piekbelasting op voor de leerlingen.

Reactie:

Plannen

We zijn dit schooljaar gestart met een planagenda (Plenda) voor alle leerlingen uit leerjaar 1. Dit is een boekje/agenda die met een uitwissbare stift ingevuld wordt.

Deze planagenda hebben we ingezet om elke les leerlingen bewust te laten worden wat ze wanneer moeten maken en leren. We verdelen de agenda in 2 gedeeltes. In het 1^e gedeelte schrijven de leerlingen op wanneer iets af moet zijn of wanneer ze ergens een toets voor krijgen. In het 2^e gedeelte wordt opgeschreven wanneer ze iets gaan maken / leren. Dat kan tijdens DWT-uren op school zijn als ze bijvoorbeeld nog ergens extra uitleg over willen krijgen of als huiswerk thuis.

Verder is in SOMtoday dagelijks te zien voor leerlingen wat het huiswerk is voor de volgende lesdag. In de DWT-uren zijn leerlingen al veel bezig met het maken / leren van huiswerk voor de aankomende dagen.

In de coaching van de coach naar leerlingen toe komt het plannen eigenlijk altijd weer terug. Door de coachgesprekken wordt hier dus geregeld op gereflecteerd.

Differentiatie

Leerlingen zien in SOMtoday (studiewijzer) wat het huiswerk is voor een hele periode.

Leerlingen die sneller willen werken kunnen doorwerken en zien wat ze na die hele periode af moeten hebben. Er zijn leerlingen die voor lopen op het schema die de docent in SOMtoday heeft ingepland. Er zijn dan leerlingen die dan extra uitgedaagd kunnen worden met extra basisstof/verdieping die vrijwel alle methodes ook aanbieden. De keuze is aan de leerling om deze opdrachten te gaan maken. Er zijn leerlingen die een andere keuze maken. Bijvoorbeeld dat ze voor andere vakken misschien meer moeite hebben en daar dus meer tijd aan kunnen gaan besteden. Het gebeurt dan ook dat leerlingen het huiswerk voor die week/periode al af hebben en in dat lesuur een ander vak gaan maken en/of leren.

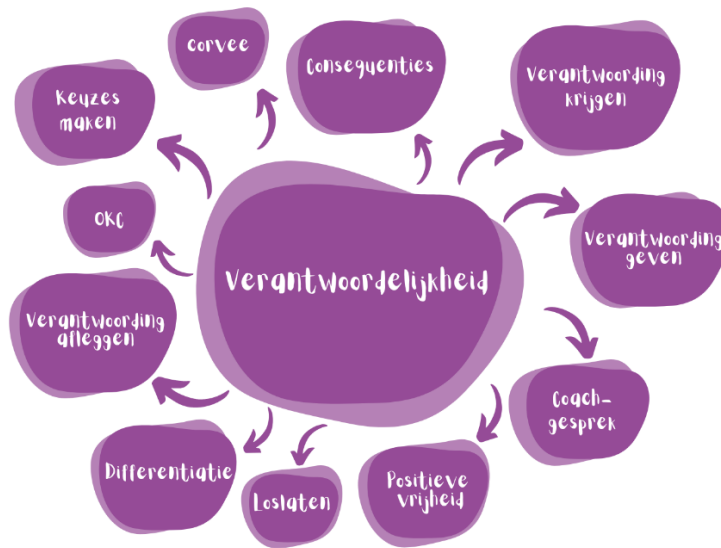
Docent gestuurd -> leerling gestuurd

In de voorbereiding naar de beoordelingsweken toe sturen we de leerlingen een overzicht van de leerstof. In klas 1-2 is deze erg uitgebreid met een overzicht van de leerstof van alle vakken en waar leerlingen dit allemaal kunnen vinden. Daarnaast staat er in het schema ook nog een toelichting op de leerstof en tips hoe elk vak het beste voorbereid kan worden. In de bovenbouw willen we deze informatie minder uitgebreid maken. Er moet worden aangegeven wat er getoetst gaat worden zonder verdere aanvullingen waar te vinden en hoe het beste te leren. In de planning op Som (studiewijzer) staat er per vak een overzicht per les wat er gemaakt/geleerd dient te worden in de klassen 1 en 2. In de bovenbouw moet dit meer per periode gepland gaan worden. Wat en wanneer moet iets af zijn of ingeleverd worden. Leerlingen maken voor zichzelf een planning hoe ze dit indelen in de weken zolang een periode duurt.

Reactie visitatieteam

Het visitatieteam vindt dat de aanbevelingen van de vorige visitatie voldoende zijn uitgevoerd en uitgewerkt. Aanbeveling 1 is door de tijd ingehaald. Aanbeveling 2 blijft continu de aandacht vergen. In aanbeveling 3 gaat over het betrekken van alle medewerkers bij het daltonontwikkelingsproces. Dat is de laatste jaren sterk verbeterd. Aandacht voor het sturen van het onderwijsleerproces is uitgewerkt in aanbeveling 4. De school werkt hard aan het leren plannen en heeft aandacht voor differentiëren. Het proces naar meer leerling-gestuurd onderwijs is in volle gang.

1.1 Vrijheid in gebondenheid/ verantwoordelijkheid en vertrouwen

Verantwoordelijkheid geven, verantwoordelijkheid nemen en verantwoordelijkheid afleggen, daar gaat het bij deze kernwaarde over. Het is lastig om verantwoordelijkheid zichtbaar te maken in een tastbaar voorbeeld. Ga je in gesprek met leerlingen en leraren zijn er tal van manieren die vertellen hoe wij met verantwoordelijkheid om gaan. Vrijheid lijkt aan te geven dat je mag doen wat je zelf wilt. In de afgelopen jaren hebben we leerlingen veel verantwoordelijkheid gegeven wat vaak omsloeg in negatieve vrijheid. Dit schooljaar hebben we de touwtjes aangetrokken en kunnen we de stap maken naar meer positieve vrijheid. Waar kunnen we de leerlingen meer loslaten om iets anders beet te pakken?

Team

Leraren geven veel voorbeelden hoe zij in hun lessen verantwoordelijkheid geven en leerlingen verantwoordelijkheid laten afleggen. De meest simpele manier is het controleren van huiswerk en belonen als leerlingen hun verantwoordelijkheid hebben genomen en er consequenties aan verbinden als leerlingen hun verantwoordelijkheid niet hebben genomen. De leerlingen krijgen een opdracht en horen wanneer de deadline is. Hierbij worden de consequenties aangegeven zoals het voorkomen voor schooltijd maar het kan ook invloed hebben op het cijfer. Van ouders kregen we vragen over het steeds maar verschuiven van deadlines. We houden ons inmiddels strikter aan de data die voor het inleveren zijn gesteld. Ouders geven dit ook terug.

Door te differentiëren tijdens de les krijgen de leerlingen verantwoording over hun eigen tijd. Zij gaan zelf na waar de behoefte ligt en werken aan de opdrachten die hierop aansluiten. Leerlingen krijgen vrijheid in de verwerking van een opdracht. Bijvoorbeeld met het maken van een poster, presentatie, verslag etc. Als leerlingen maar laten zien dat zij de leerstof beheersen. Als dit door een samenwerkingsopdracht gebeurt, draag je samen de verantwoordelijkheid voor het eindresultaat maar ook voor het proces.

Leerlingen moeten zich voor DWT inschrijven via MyX. Een deel van de leerlingen pakt de verantwoordelijkheid om te kiezen voor wat zij zelf nodig hebben. Dit kan zijn in stilte werken of juist inschrijven bij een vak waar om extra uitleg gevraagd kan worden. Tijdens DWT maken leerlingen eigen keuzes. Aan welk vak ga je werken? Hoe ga je dat doen? Met wie ga je dat doen? Het zijn vragen die tijdens DWT worden gesteld. Aan het einde van DWT wordt hierop gereflecteerd. Heeft de leerling zijn verantwoording genomen om aan de gestelde doelen te werken?

Bij de praktijkvakken hebben de leerlingen verantwoordelijkheid voor de materialen waar zij mee omgaan. Materialen en gereedschappen zijn kostbaar en het is goed dat de leerlingen leren hier samen met de leraren hier verantwoordelijkheid over te dragen. Bij sommige opdrachten krijgen leerlingen geld van school om boodschappen te doen voor een opdracht. Natuurlijk moeten leerlingen verantwoordelijkheid afleggen voor hun uitgaven.

Bij HGL lopen de leerlingen veel stage. De leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor het vinden van een stageplaats. Dit geldt ook voor de beroep oriënterende stage in leerjaar 3 van de mavo.

Bij andere activiteiten in de school krijgen leerlingen veel verantwoordelijkheid. Zo zijn de leerlingen verantwoordelijk voor het schoonhouden van de aula. Een aantal keren per jaar heeft een leerling corvee. Bij kamp in leerjaar 2 en vooral bij de internationaliseringsprojecten krijgen de leerlingen verantwoordelijkheid voor het organiseren van activiteiten. Natuurlijk zijn zij ook verantwoordelijk voor de gast die bij hen in huis komt. Dit laatste wordt vaak als een uitdagende opgave ervaren. Leerlingen voelen de noodzaak om voor hun gast te zorgen en dan sta je bijna 24 uur per dag aan om de gast kennis te laten maken met de Nederlandse cultuur.

Bij de maatschappelijke stage nemen de leerlingen hun maatschappelijke verantwoordelijkheid.

Het coachgesprek met de leerlingen ervaren we als zeer waardevol. Dit zijn de momenten waarop gereflecteerd wordt en de leerling kan uitleggen hoe de verantwoordelijkheid is genomen in bepaalde situaties. Leerlingen zijn zelf verantwoordelijk voor het voorbereiden van de coachgesprekken en de ouder-kind-coachgesprekken. Dit is hét moment om verantwoordelijkheid af te leggen.

Leerlingen

De leerlingen geven tijdens het Daltongesprek aan dat er veel zaken zijn in school waar je verantwoordelijkheid voor krijgt en moet afleggen:

- “Het is belangrijk dat je je huiswerk af hebt voor dat de les begint om niet te hoeven voorkomen.” Dit geeft aan dat leerlingen voelen dat er sprake is van verantwoordelijkheid krijgen, maar ook moeten afleggen.
- “We moeten vaak zelf het huiswerk nakijken.”
- “We zijn verantwoordelijk voor het in orde hebben van schoolspullen die nodig zijn in de les. Denk hierbij aan boeken, schriften, een gevulde etui en een laptop.”

- “We zijn verantwoordelijk voor de opdracht die je krijgt om de presentatie voor te bereiden voor het ouder-kind-coachgesprek.”
- “De verantwoordelijkheid die je hebt voor het leren van een toets tijdens de vakantie of gewoon tijdens schooltijd.”
- “Om het goed te laten lopen in de school moeten we ons aan de regels houden, zoals op tijd komen.”
- “We hebben op school een bibliotheek. Leerlingen beheren de bibliotheek.”
- “Bij BGV ben je verantwoordelijk voor het maken van je project zoals een tiny house of een business beginnen. We moeten het op tijd afhebben, zelf de planning maken en alles regelen zonder de docent. Soms krijgen we bij deze praktijkvakken geld dat je hiervoor gebruikt. Je moet dan bijvoorbeeld de bon goed bewaren. Bij O&O hebben we ook verantwoordelijkheid over de spullen die we gebruiken voor de projecten bij O&O. We moesten ook een keer een monument maken met O&O en moesten we ook voorzichtig omgaan met de spullen.”

Reactie visitatieteam

Met de afspraak om weer terug te gaan naar de basis zijn de kaders waar binnen gewerkt en geleerd wordt voor iedereen helder neergezet. Er wordt op verschillende momenten een beroep gedaan op de verantwoordelijkheid van de leerlingen: keuze en afspraken binnen DWT en lessen, het op orde hebben van het huiswerk, het regelen van een stageplek en tijdens het werken aan projecten. De vrijheid en zelfstandigheid van de leerlingen is in vergelijking met Kunskapsskolan teruggeschroefd. De structuur en rust die dit heeft gebracht

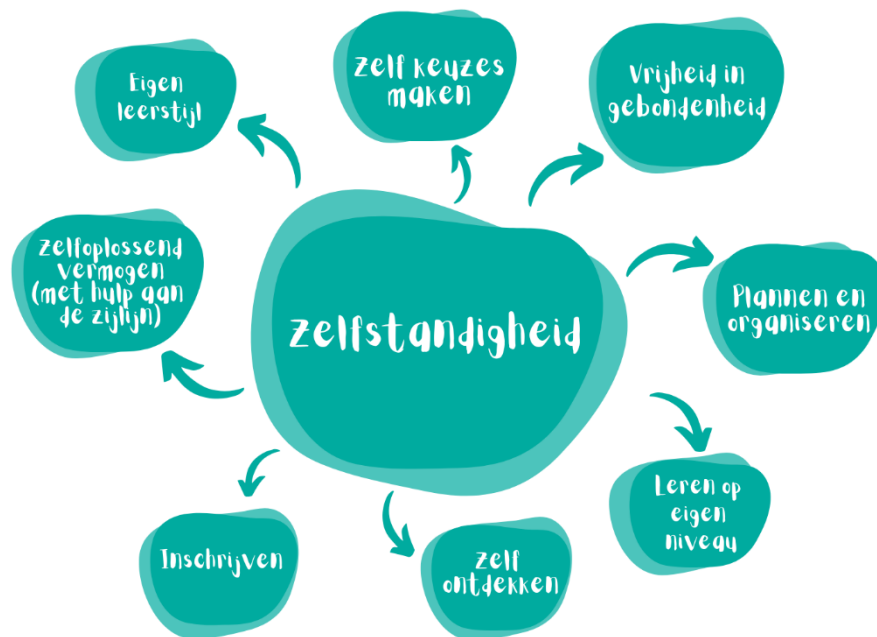
wordt als prettig en goed ervaren. Wat we gezien hebben is ook dat er een heldere structuur is in veel lessen en er een rustige en prettige sfeer hangt in de school.

Leerlingen geven aan de verandering ook als prettig te ervaren. Ze genieten van de vrijheid binnen de huidige kaders. Er is een goede stap gezet met het loslaten van Kunskapsskolan. Nieuwe opzet met in stilte beginnen tijdens DWT maakt dan leerlingen hun verantwoordelijkheid om zelfstandig aan de slag te gaan. Het langzaam weer geven van vrijheid tijdens DWT binnen kaders (naar open leercentrum) zal de verantwoordelijkheid ten goede komen. En daar zal de school al snel aan toe zijn. Er wordt nu al geëxperimenteerd bij verschillende vakgroepen.

De collega's merken dat de start vanuit dezelfde basis hun vertrouwen geeft en houvast. In het team nemen de collega's met elkaar de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor de school, het onderwijs en de leerlingen serieus en pakken die goed op. Ze voelen een grote betrokkenheid bij de verandering in de school en zijn daar vorig schooljaar ook samen mee bezig geweest om deze verandering vorm te geven.

Het visitatieteam adviseert de terminologie met betrekking tot verantwoordelijkheid geven of nemen en verantwoording afleggen af te stemmen en duidelijk aan te geven wat er mee bedoeld wordt.

1.2 Zelfstandigheid

Om een zelfstandig leven te leiden is vrijheid onmisbaar. Binnen Lentiz | Dalton kunnen leerlingen vrijheid ervaren door zelf de verantwoordelijkheid te dragen voor de organisatie van hun leerwerk. Hoewel er bepaalde richtlijnen zijn zoals de inhoud van de stof, de einddatum, afspraken en regels, zijn deze grenzen er juist om de leerlingen te leren hoe ze verantwoordelijkheid nemen binnen beperkingen. Door meer vrijheid te geven, ontwikkelen leerlingen een actievere houding ten opzichte van hun eigen leerproces.

Echter, vrijheid betekent niet dat alles binnen de school is toegestaan. Het is de verantwoordelijkheid van de leraar om iedere leerling de structuur te bieden om vrijheid op een verantwoorde manier te leren gebruiken. Leerlingen krijgen de kans om te onderzoeken en experimenteren, maar worden tegelijkertijd ook geconfronteerd met de gevolgen van hun handelingen. Hierdoor leren ze stapsgewijs hun eigen vaardigheden en beperkingen kennen. Hieruit blijkt dat de kernwaarden zelfstandigheid en verantwoordelijkheid nauw met elkaar verbonden zijn.

Team

Tijdens Dalton 2.0, toen we met de Learning Portal van Kunskapsskolan werkten, hadden we het gevoel de grip te zijn kwijtgeraakt en dat er te veel vrijheid geboden werd. Daarom is er nu voor gekozen om wat zelfstandigheid weg te nemen bij vakgroepen en leerlingen en meer kaders te stellen aan de vrijheid. Concreet betekent dit dat er meer overlegd wordt in verschillende samenstellingen (jaargroepen, teams, vakgroepen). De vakgroepen maken ook een vakwerkplan, waarin ze hun visie en doelen voor het komende schooljaar vastleggen. Deze vakwerkplannen worden ook besproken met de onderwijscoördinatoren en waar nodig daarna bijgesteld. Dit zorgt voor borging in de school.

In de coachuren zijn we actief bezig met het aanleren van zelfstandigheid, zoals inschrijven voor DWT, plannen en organiseren van huiswerk en vooruitkijken naar belangrijke momenten als een beoordelingsweek. Bij de individuele coachgesprekken zijn de leerlingen zelf eigenaar van het gesprek, ze bereiden het voor en schrijven het verslag. Er wordt bijvoorbeeld met de coach gesproken over leerstijlen (hoe pak je de voorbereiding van de beoordelingsweek op). De manier van het gesprek voeren is altijd gericht op het zelf oplossend vermogen van de leerling, maar hulp staat aan de zijlijn klaar. Er wordt gesproken vanuit het werken aan persoonlijke doelen en daar wordt ook op gereflecteerd.

In de lessen

We werken vanuit de 6 rollen van de docent. Het is de bedoeling dat de leerlingen tijdens de lessen veel tijd krijgen om zelfstandig de leerstof te verwerken in de les.

In de klas krijgen de leerlingen de vrijheid om zelf keuzes te maken over de opdrachten die zij gaan uitvoeren. Bijvoorbeeld bij wiskunde, waar er zowel verplichte opdrachten zijn als keuzemogelijkheden waaruit een bepaald aantal gekozen moet worden.

De leerlingen zijn bij veel vakken zelf verantwoordelijk voor het nakijken en aftekenen van hun eigen werk en kunnen tijdens de les rekenen op de aanwezigheid van de docent voor eventuele hulp en vragen. Tijdens de les werken leerlingen regelmatig zelfstandig en nemen initiatief, bijvoorbeeld door zelf met ideeën te komen voor projecten of door zelf een planning te maken. Ook na het missen van lessen zorgen de leerlingen zelf voor het inhalen van het gemiste werk in overleg met de coach en de vakdocent.

Bij DWT stimuleren we leerlingen in het stiltekwartier om zelfstandig aan de slag te gaan. Daarna kunnen de leerlingen zelf kiezen wat zij willen doen, extra uitleg, zelfstandig huiswerk maken of samenwerken.

Leerlingen mogen bij Nederlands in mavo 4 meedenken in het inrichten van de lessen, lesprogramma en activiteiten. Hierdoor geeft de docent weliswaar aan 4 examenklassen 'dezelfde' lessen, maar zijn ze steeds anders door de input van de verschillende klassen. De leerlingen leren steeds beter initiatief te nemen.

Vanuit het leesbeleid lezen onderbouwleerlingen meerdere keren per week 15 minuten zelfstandig uit hun eigen leesboek tijdens DWT en/of coachuren.

Leerlingen

We hebben gekeken naar hoeveel uitleg je krijgt bij Dalton MAVO en bij HGL. HGL is zelfstandiger dan de Dalton MAVO, dit komt doordat we hebben gekeken hoeveel je uitleg krijgt bij MAVO en bij het HGL. Het HGL heeft minder instructietijd dan Dalton MAVO. De rest van de 45 minuten heb je zelfstandig werken. Je merkt wel in een klas wie dat wel doet en wie niet.

- “Voor DWT kunnen we inschrijven voor een stilte lokaal, extra uitleg of zelfstandig werken. Inschrijven voor deze lokalen doen we via MyX.”
- “We leren op ons eigen niveau, zo mogen we bij Engels kiezen of we op een hoger niveau willen werken.”

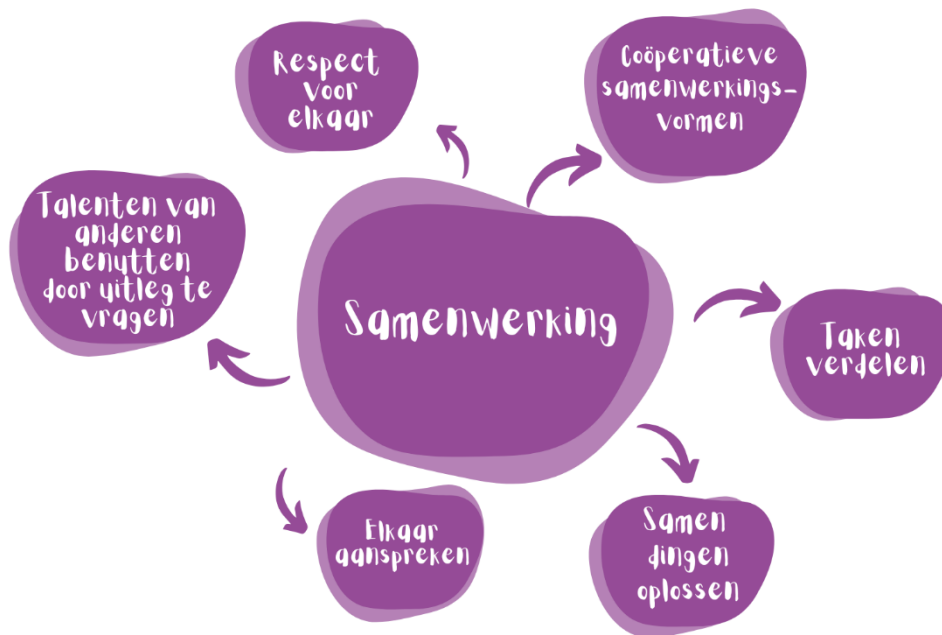
- “We kunnen tijdens de lessen zelf checken of je doelen behaald zijn en reflecteren. We kunnen ook aangeven wanneer we extra hulp nodig hebben bij de vakdocent of aangeven bij onze coach dat we extra ondersteuning willen van 't Z'tje op het gebied van leren leren, plannen en organiseren, zodat we ons schoolwerk nog beter zelf kunnen organiseren.”

Reactie visitatieteam

De zelfstandigheid wordt op dit moment overschaduwd door de aandacht voor vrijheid en verantwoordelijkheid. Het is ook lastig om dit los van elkaar te zien want het is ook zo verbonden. Dat beaamde de leraren en OOP in het gesprek. Er werden wel hele mooie voorbeelden van zelfstandigheid genoemd in DWT-uren. Waarbij leerlingen binnen een vak een keuze hadden voor een thema DWT uur. Leerlingen kunnen zelfstandig kiezen welk thema zij gaan doen. Voorbeeld dat genoemd werd, waren de thema's bij DWT Engels. Een DWT gericht op leesvaardigheid en een andere collega die zijn passie voor speaking overbrengt door leerlingen te begeleiden richting het mondeling.

Leerlingen vinden de les opstart zoals afgesproken een fijne tool, om te zien waar ze aan toe zijn. Het is duidelijk hoe ze aan de slag kunnen binnen een les of DWT uur. Wanneer ze zelfstandig willen werken hebben ze elk lescontact daar de mogelijkheid toe. De afspraken zijn duidelijk. Voor leerlingen is het lastig hoe ze die zelfstandigheid ook in kunnen zetten in gericht keuzes voor DWT als er bijvoorbeeld moeite is met een vak. Mogelijk helpt het om samen met leerlingen naar de (vak) leerdoelen voor een langere periode te kijken. Zo kunnen ze de keuzes voor DWT ook inzetten om de leerdoelen van de gehele periode te behalen. Ouders zien hun kinderen zelfstandiger worden. De uitwisseling draagt in de ogen van de ouders daar heel duidelijk aan bij. Een reis naar Zweden waarbij je als leerling bij een onbekende leerling in huis komt en een week samen optrekt. Ook de leraren zagen een enorme groei na de uitwisseling. De uitwisseling is ook duidelijk een prachtige parel van de school en helpt om de zelfstandigheid buiten het curriculaire in de licht te zetten.

1.3 Samenwerking

Lentiz | Dalton is een school waar op dagelijkse basis leerlingen, leerkrachten, onderwijs ondersteunend personeel, ouders, schoolleiding en bestuur samenwerken. Leerlingen leren van en met elkaar en krijgen sociale vaardigheden. Samenwerken vergemakkelijkt het leren, leerlingen leren naar elkaar te luisteren, respect te hebben voor elkaar en verschillen te respecteren.

Team

Samenwerking op Lentiz | Dalton vindt plaats binnen en buiten de eigen vakgroep. Voorbeelden hiervan zijn samenwerkingen binnen de vakgroep waar docenten hun lessen delen en met elkaar een vakwerkplan schrijven. Samenwerken in teamverband tijdens de teamvergaderingen (MAVO/HGL) en dagstart waarbij we 2x per week 15 minuten bijeenkomen in de sub teams (mavo onderbouw, mavo bovenbouw, HGL onderbouw, HGL-bovenbouw) om samen de dag te starten en de belangrijkste zaken van die week met elkaar te bespreken. Vakoverstijgend samenwerken in projecten zoals het Summer Festival en Daltonia. Samenwerking in het leerjaar waarbij de coaches van een leerjaar met elkaar de coachuren voorbereiden.

Ook dragen we schoolbreed de verantwoordelijkheid voor de organisatie van de Open Dag en de Meet & Greetts waarbij leerlingen uit groep 8 een dagdeel kennis komen maken met onze opleidingen. In de organisatie hiervan wordt er samengewerkt met leerlingen, docenten, onderwijsondersteunend personeel en schoolleiding.

Voorafgaand aan activiteiten zoals kamp, Summer Festival, Kerst, diploma-uitreiking en internationalisering etc. gaat de organisatie per activiteit eerst met de werkgroep (docenten, onderwijs ondersteunend personeel en waar mogelijk leerlingen) brainstormen en de activiteit uitwerken, daarna wordt dat gecommuniceerd met de docenten zodat de activiteit samen gedragen wordt als team en iedereen weet wat de bedoeling is. Voordat een grote activiteit start is er een kick-off, waarbij alle docenten aanwezig zijn en duidelijk uitgelegd krijgen van de werkgroep en wat de rol is die zij vervullen tijdens die dag. Vervolgens worden de leerlingen geïnformeerd.

Een bijzondere samenwerking in het kader van LOB (loopbaan oriëntatie en begeleiding) is Westland on Stage. Hierbij werken coaches leerjaar 2, leerlingen, scholen en bedrijven samen om de leerlingen een leergierige dag te geven en zo het bedrijfsleven leren kennen.

Docenten kunnen zichzelf scholen over samenwerken in de cursus coöperatief leren. Waarbij docenten leren hoe ze leerlingen kunnen leren effectief samen te werken. Hierdoor zijn docenten in staat om leerlingen met verschillende werkvormen aan het werk te zetten, met als doel om een 'samen-gevoel' te creëren en de vertrouwensband met de leerlingen te vergroten.

In de klassen

Als coaches coachen we een klas en werken we samen aan het verbeteren van o.a. samenwerking en 'leren leren'. Dit doen we door middel van verschillende activiteiten en gesprekken met leerlingen. We houden ook rekening met de individuele behoeftes van leerlingen en nemen dit mee in onze aanpak. Coachen voelt als dichter bij de leerlingen staan waardoor het 'samen-gevoel' meer overheerst en de vertrouwensband met de leerlingen vergroot.

Aan het begin van het schooljaar organiseren we voor alle leerjaren een introductieweek. Het doel van de introductieweek is werken aan de groepsdynamica waardoor er in de klas beter samengewerkt wordt.

Daarnaast wordt er bij de vakken BGV en O&O in de projecten eigenlijk alleen maar samengewerkt door leerlingen (soms zelfs klas overstijgend). Hierbij worden de leerlingen gecoacht en spreken zij elkaar aan op hun rol in de samenwerking.

Bij verschillende vakken wordt gebruik gemaakt van LessonUp. De meest vaardige collega's maken mooie lessen die leerlingen in staat stellen samenwerkend te oefenen.

Leerlingen

- “We vinden samenwerken erg belangrijk op Lentiz I Dalton en er wordt veel aandacht aan besteed door de docenten. Er wordt ons verteld hoe je handig kan samenwerken, door bijvoorbeeld een verdeling te maken en deze op papier te zetten.”
- “Tijdens Dalton Werktijd (DWT) werken we het eerste kwartier in stilte, daarna mogen we van de docenten ook samenwerken. We hebben behoefte aan informele samenwerking en zouden ook in het eerste kwartier van het DWT-uur willen samenwerken en mogen overleggen.”
- “Bij de vakken mogen we soms zelf kiezen met wie we samen werken, zo konden we zelf kiezen met wie we ons profielwerkstuk schreven. Ook bij het vak Mens & Maatschappij (M&M) mochten we zelf kiezen met wie we samenwerkten. Bij deze opdracht moesten wij straatnamen opzoeken en uitwerken. Bij dit soort opdrachten leer je goed taken verdelen.”
- “Soms vinden we het juist fijn als de docenten de groepjes maken, zodat je minder afgeleid bent door je vrienden en effectiever kan samenwerken.”

Reactie visitatieteam

Er wordt op het Lentiz Dalton veel samengewerkt op verschillende niveaus. In gesprekken met verschillende betrokkenen en bij observaties kwam dit sterk naar boven.

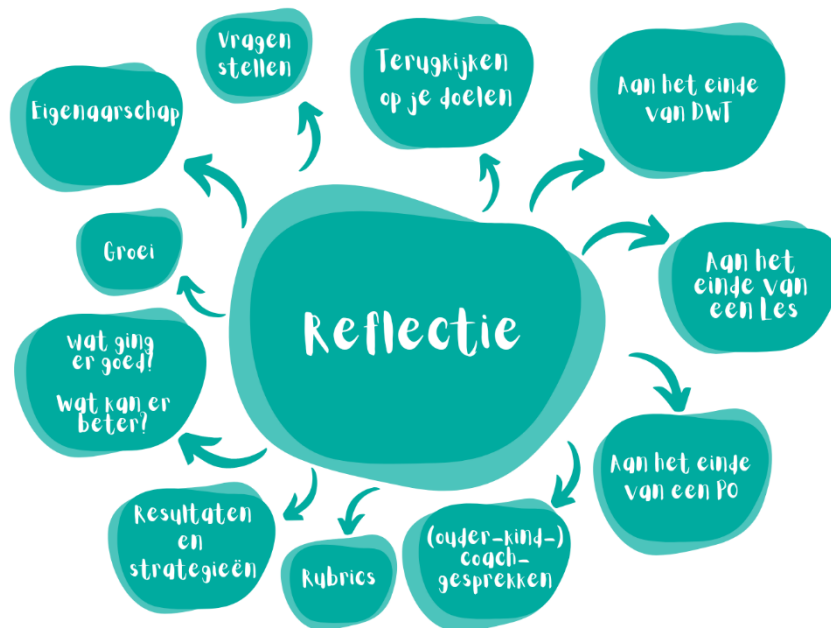
Het HGL en Lentiz Dalton hebben zich bewust iets van elkaar los getrokken om zo hun eigen identiteit zichtbaar te houden. Binnen de teams wordt echter wel weer nauw samengewerkt. Zo heeft bijvoorbeeld het OP en OOP binnen specifieke kaders regelmatig intervisiegesprekken en kunnen ze elkaar gemakkelijk vinden voor overleg. Ook hebben ze tweemaal per week een gezamenlijke dagstart.

De leerlingen geven helder aan dat er veel mogelijkheid is tot samenwerken. Zo kunnen ze bijvoorbeeld kiezen om opdrachten individueel of samen te maken en krijgen ze bij veel lessen de ruimte om hier gezamenlijk mee aan de slag te gaan. Dit kan, afhankelijk van het vak en de leraar, ook veelal op het werkplein. Dit vinden ze heel prettig omdat ze van elkaar op deze manier kunnen leren.

Ook de leraren geven aan dat samenwerking sterk naar voren komt op het Lentiz Dalton. De samenwerking bij leerlingen onderling wordt door leraren gestuurd zodat de leerlingen de verantwoordelijkheid nemen om doelgericht en effectief met een opdracht aan de slag te gaan. Verder kwamen er ook veel voorbeelden naar voren waarbij de leraren onderling veel contact onderhouden en elkaar zodoende op een effectieve manier informeren en helpen waar nodig.

Bij observaties kwam samenwerking ook sterk naar voren. Wanneer je door de school loopt zie je alleen al dat overal de tafels in groepsopstelling staan en leerlingen gezamenlijk gebogen over een opdracht zitten. Aan het eind van het daltonuur wordt leerlingen gevraagd om te reflecteren en ook dit gebeurt gezamenlijk in gesprek. Kortom: samenwerking staat hier duidelijk centraal.

1.4 Reflectie

Een leerling zegt het volgende over reflectie: “Als ik aan reflecteren denk, denk ik aan terugkijken op mijn werk, ging het goed? Kan er iets beter? Zo ja, wat kan er beter? En hoe kan ik het verbeteren? Ik doe dit na dat ik mijn werk heb ingeleverd.”

De leerling verwoordt wat we als school willen bereiken met reflectie. Reflecteren zorgt voor groei en bewustwording. Reflecteren gebeurt op alle niveaus binnen onze school.

Team

Bij lessen wordt heel vaak teruggekeken met de klas hoe de les is gegaan en/of de doelen van de les zijn behaald. Bij daltonwerktijd (DWT) wordt er aan het eind gevraagd en/of besproken of de gestelde doelen zijn behaald. Een docent kan de keuze maken individueel te reflecteren of met de hele klas.

Leerlingen worden betrokken als lessen niet naar wens verlopen. Zowel leerlingen als docenten reflecteren dan op eigen hun gedrag.

Tijdens een coachgesprek wordt besproken hoe de afgelopen weken zijn gegaan, wordt er besproken wat leerlingen kunnen vasthouden en wat zij anders kunnen doen. Het eigenaarschap van het gesprek ligt bij de leerling.

Vooraf aan het ouder-kind-coachgesprek maakt de leerling een PowerPoint presentatie aan de hand van een format. De leerling geeft o.a. aan welke kernwaarde hij of zij beheerst en geeft voorbeelden. Daarnaast wordt er gekeken naar de resultaten. Leerlingen reflecteren hierop. Soms hebben ze tijdens het gesprek hulp nodig van de coach of de ouders die verdiepende vragen stellen. Leerlingen laten tijdens een ouder-kind-coachgesprek aan hun ouder(s) zien hoe ze zijn gegroeid. Ze laten zien aan welke doelen ze hebben gewerkt, of dit

is gelukt en waarom en waar ze de komende tijd mee aan de slag willen gaan en/of waar ze naartoe willen werken. Ouders zijn regelmatig verbaasd hoe hun kind kan reflecteren.

Bij toetsen staat met regelmaat na de laatste vraag een reflectieblokje, zodat leerlingen direct na de toets kunnen reflecteren. Het geeft de leraar de kans om bij de nabespreking terug te komen op de reflectie van de leerling. Er worden bij sommige vakken analyses gemaakt. Er wordt niet alleen gekeken naar de goede antwoorden, maar ook naar strategieën of hoe er geleerd is. Iedere docent doet dit op eigen wijze.

Leerlingen kunnen bij vakken als O&O (onderzoeken & ondernemen), BGV (beroepsgericht vak), en biologie het werk nakijken aan de hand van een beoordelingsmodel/rubric. Hierdoor krijgen de leerlingen zicht op hoe ze beoordeeld worden en kunnen ze kritisch nagaan of hun werk voldoet.

Binnen de secties wordt vergaderd onder leiding van een sectiehoofd. Er wordt dan o.a. gereflecteerd op de lessen en de toetsen die met elkaar gedeeld worden.

In het team zijn we structureel bezig met terugkerende thema's (o.a. de visie en de basiszaken). Hierop wordt gezamenlijk gereflecteerd en worden zaken aangepast zodat dingen in de praktijk soepeler verlopen. Op deze manier groeien wij als school en blikken we vooruit naar toekomstige zaken.

Er is een cultuur waarin collega's zich veilig voelen om elkaar om tips te vragen of te vragen naar succeservaringen.

Leerlingen

Leerlingen geven het volgende aan hoe zij reflecteren ervaren en wat ze eraan hebben:

- "Door te reflecteren pas ik mijn planning aan als iets langer heeft geduurd dan ik dacht, zodat ik niet in de knoei kom met dingen die belangrijk zijn of dingen die ik moet doen bijv.; sporten, eten, slapen."
- "Van tevoren bespreken met coach wat je wilt behalen tijdens dat coachgesprek."
- "Je kijkt terug op je werk wat je gemaakt/gedaan hebt en stelt vragen als iets niet lukt, of iets wat je niet begrijpt."
- "Je kijkt terug naar je toetsen/huiswerk en je kijkt of je het goed of slecht hebt gedaan. En of je dat dan goed hebt gedaan of beter de volgende keer kan veranderen."
- "Terugblikken op je doelen die je voor en na het coachgesprek hebt behandeld."
- "In de lessen leer je meer de stof en aan het eind van de les kijk je terug op wat je gedaan hebt. En wat je doelen waren."
- "Als ik aan reflecteren denk ik aan terug kijken op mijn werk, ging het goed? Kon er iets beter? Zo ja, wat kon er beter? En hoe kan ik het verbeteren? Ik doe dit na dat ik mijn werk heb ingeleverd."
- "Reflectie is eigenlijk een soort feedback geven van je werk."

- “Ik vind dat zelf wel heel fijn zodat ik mijn verbeterpunten eruit kan zoeken en verbeteren. Wij hebben een coachgesprek daarin reflecteren wij over de tijd tot het vorige coachgesprek.”
- “Bij geschiedenis doen wij een reflectie aan het eind van de les om te kijken of wij alle leerdoelen hebben behaald.”
- “Als wij een toetsweek hebben gehad reflecteren wij ook over hoe wij de toetsen hebben gemaakt en hoe we hebben geleerd. En of het goed afgelopen is en of we nog iets beter konden doen.”

Reactie visitatieteam

Als school hebben jullie heel goed naar jezelf gekeken afgelopen jaren en jullie hebben het lef gehad om weer terug naar de basis te gaan. Het vertrouwen van jullie schoolbestuur en de verbinding die jullie met elkaar hebben is zichtbaar.

Op Lentiz worden diverse manieren van reflecteren toegepast. Er is een scala aan reflectiemethoden voorhanden en de leerlingen geven terug dat ze goed met leraren en coach kunnen praten over hoe ze hun werk aan kunnen pakken.

Wij zagen het terug op het digibord in de brugklas, tijdens een moment binnen de vakles: “denk even na waar je nu bent met je werk, hoe gaat het en hoe wil je de rest van de les besteden?”, bij de coachgesprekken tussen de leerling en de coach en de OKC gesprekken waarbij de leerling de voorzitter is. Ook lazen we terug dat er na een toets reflectievragen schriftelijk of mondeling kunnen worden toegelicht door de leerling.

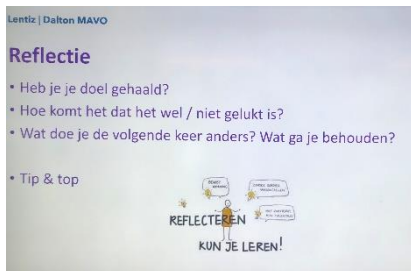
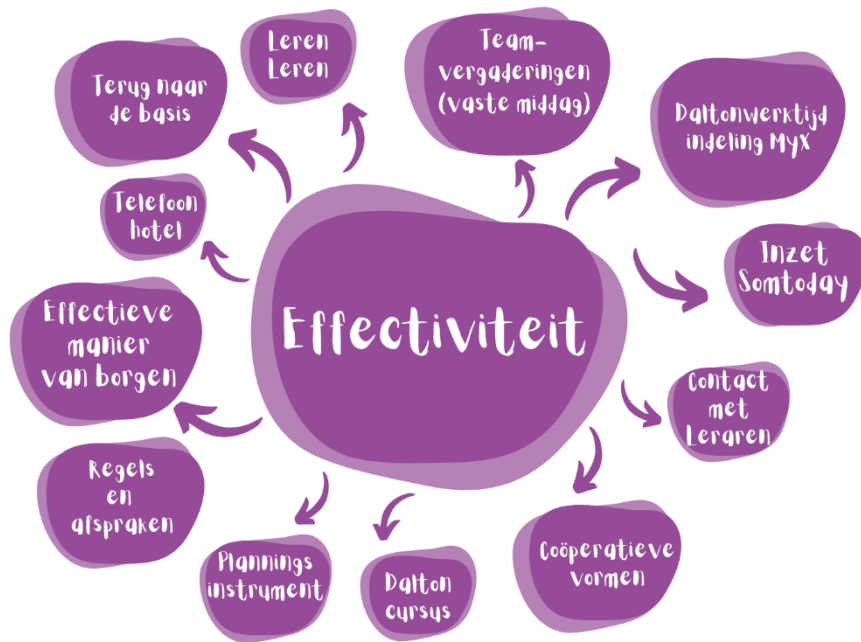

Foto: brugklas

1.5 Effectiviteit/ doelmatigheid

De kernwaarde effectiviteit zit verweven in alle lagen van ons onderwijs. Als docenten staan wij er regelmatig bij stil hoe we zaken zo effectief en duidelijk mogelijk kunnen aanbieden voor de leerlingen en het team. Dit jaar hebben we bewust aan onze basis gewerkt. We hebben gezamenlijk in meerdere teamvergaderingen stil gestaan bij bijvoorbeeld de volgende zaken: Hoe richten we een DWT-uur (daltonwerktijd) goed in en hoe hanteren we de schoolregels? De schoolregels geven structuur binnen de school door deze consequent toe te passen. Regels voor te laat komen, het opbergen van de jassen in de kluis, een rode kaart (een reflectiekaart die een leerling haalt als hij uit de klas gestuurd wordt) en het gebruik van een telefoonhotel zorgen ervoor dat de leerlingen zich veilig en comfortabel voelen.

Door met elkaar deze basiszaken goed in beeld te hebben gaat het op een effectieve en eenduidige manier. Met de daltonwerkgroep zorgen we ervoor dat dit iedere twee maanden onder de aandacht wordt gebracht. In de bijlage kunnen jullie een manier bekijken waarop we, o.l.v. de daltonwerkgroep met het team, in december gereflecteerd hebben op onze basiszaken.

Team

Er is op Lentiz | Dalton een vaste vergadermiddag voor de MAVO- en HGL-afdeling. Er is ook een vaste jaarplanning zichtbaar op Sharepoint, zodat iedereen op de hoogte is van de vergaderingen en andere geplande activiteiten. Dit is een levend document die iedere week gedeeld wordt in de Daily, onze nieuwsbrief voor personeelsleden.

Vergaderingen worden in verschillende coöperatieve vormen gehouden, zoals brainstormsessies en werkgroepen, om ervoor te zorgen dat iedereen betrokken is en zijn of haar ideeën kan delen. Zo komt op een effectieve manier iedereen aan bod. Meerdere

mensen in ons team zijn geschoold in coöperatieve werkvormen. Sinds dit schooljaar wordt deze scholing door ons eigen personeel gegeven aan nieuwe personeelsleden.

Daarnaast wordt vanaf 2016 de daltoncursus intern aangeboden door onze eigen daltontrainers Rob Kleiweg en Nanda de Roo. De cursus is hierdoor op maat en passend bij onze school en ons team.

In de klassen

Sinds dit schooljaar werken alle leerjaren met leerboeken i.p.v. alles digitaal verwerken. Leerlingen hebben een tekst- en een werkboek en toegang tot een digitale leeromgeving. Het werken met 'fysieke' boeken zorgt voor de docenten, leerlingen en ouders voor meer duidelijkheid. We merken niet alleen dat dit meer rust geeft, maar dat het ook daadwerkelijk effectiever werkt om het overzicht te houden waar de leerling staat en wat hij niet begrijpt. Met behulp van deze boeken in combinatie met de hybride leeromgeving kunnen we goed inzetten op differentiatie.

Leerjaar 1 maakt gebruik van Plenda, een planningsagenda, zodat leerlingen vanaf leerjaar 1 stapsgewijs een overzicht kunnen creëren in hun eigen taken. We merken dat deze tool niet door iedere leerling wordt gebruikt, omdat er ook gewerkt kan worden met SOMtoday of met een andere eigen gekozen tool om te plannen. Er wordt nog geëvalueerd over het gebruik van Plenda voor volgend jaar, maar de eerste indruk is dat heel veel leerlingen in klas 1 deze Plenda niet of nauwelijks meer gebruiken en meer kiezen voor SOMtoday of een eigen tool.

In andere klassen wordt alleen gebruik gemaakt van SOMtoday. Hierin vinden ze het overzicht per vak met het huiswerk, studiewijzers, cijfers en bijlagen van de lessen. Er worden ook coachgesprekken door de coach ingepland via SOMtoday. Zo hebben de docenten, leerlingen en ouders een totaaloverzicht van alle schoolzaken op één digitale plek. Iedereen werkt op dezelfde manier in SOMtoday. Er zijn afspraken gemaakt over de benamingen van de begeleidingsverslagen, verslagen van de coachgesprekken en incidenten, zodat het voor iedere docent makkelijk te vinden is.

Het lesmateriaal wordt door de docenten gedeeld. Er zijn in vakwerkplannen afspraken vast gelegd wie welk leerjaar voorziet van powerpoints, toetsen, werkbladen etc. Er wordt dus binnen de secties intensief samengewerkt en al het materiaal wordt per vak geborgd op Sharepoint.

Via MyX kunnen leerlingen zich inschrijven voor een daltonwerktijdur. Dit kunnen ze een week van tevoren doen, maar ook nog de dag ervoor aanpassen, als dat nodig is. Op deze manier kunnen de leerlingen op een bewuste manier hun daltonwerktijd indelen en kiezen voor de vakdocent of het vak waar ze bijvoorbeeld extra uitleg willen. In MyX staat aangegeven wat er wordt aangeboden in het uur en door welke docent.

Bij de beoordelingsweken krijgen leerlingen een overzicht- en planningsformat. Er is een verschil in formats voor de verschillende opleidingen en leerjaren om gewenste effectiviteit te bereiken. Hoe hoger het leerjaar, hoe meer zelfstandigheid wordt verwacht. In de coachuren wordt in ieder leerjaar aandacht gegeven voor het plannen voor de

beoordelingsweken. Ook zijn er buiten de beoordelingsweken om 'leren leren' lessen tijdens de coachuren.

Leerlingen

- “Op de Lentiz | Dalton leren we hoe we effectief kunnen leren en werken, door middel van goed inplannen, haalbare doelen te stellen, duidelijke verwachtingen van docenten en een goede input voor ons huiswerk en het leren.”
- “We vinden het belangrijk om goed in te plannen en haalbare doelen te stellen. Dit bereiken wij door te plannen en het bespreken van onze doelen met onze eigen coach. We hoeven ook niet altijd in het klaslokaal te werken, we mogen af en toe op het OLC (open leercentrum) werken. Daarnaast is er de mogelijkheid om weekendbegeleiding te krijgen voor een beoordelingsweek van het Z'tje op vrijdag en in het weekend.”
- “Het is duidelijk wat er van ons verwacht wordt. Voor de toetsweek is ook duidelijk welke hoofdstukken in de toets komen door ons een overzicht te geven. Met dit overzicht plannen we zelf in om te leren. In SOMtoday kunnen we alle leerstof en huiswerk vinden. Huiswerk wordt altijd streng nagekeken, zodat we weten wat we goed en fout hebben gedaan. Contact met docenten gaat op een effectieve manier, we kunnen ze makkelijk bereiken via Teams of via de mail. Het telefoonhotel is ook handig, omdat we dan niet afgeleid raken tijdens het werken, ook al vindt niet iedereen het leuk om zijn telefoon in te leveren.”

Reactie visitatieteam

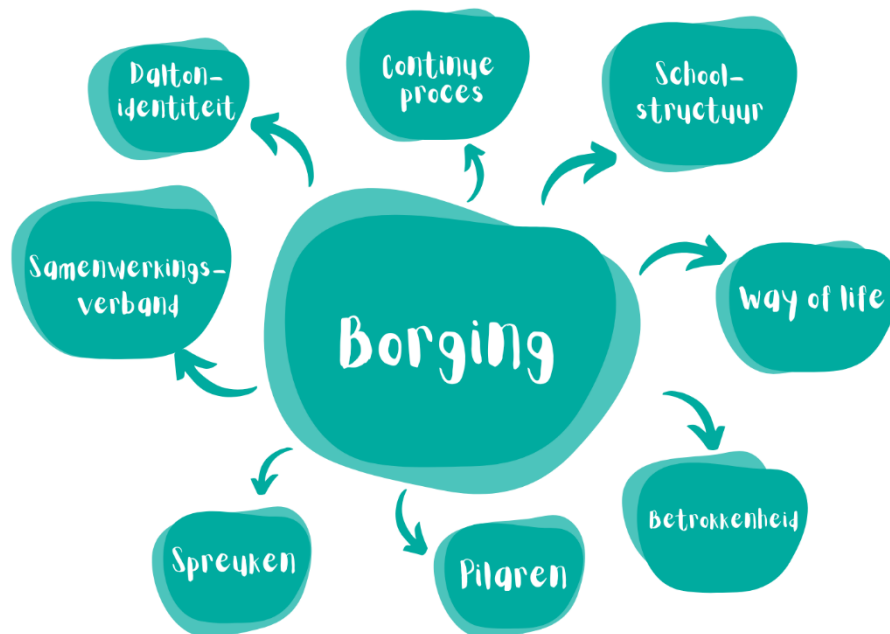
Uit de verschillende gesprekken blijkt dat de leerlingen door de structuur doelgerichter en effectiever zijn gaan werken. De eerste vijftien minuten van de DWT-uren werken de leerlingen Zelfstandig Stil. Leerlingen geven aan dat zij hierdoor de rest van het uur geconcentreerder werken. Leerlingen die tijdens het Kunstkapskolan konden "duiken" geven aan dat zij nu wel hun verantwoordelijkheid

nemen en het werk afmaken. Twee leerlingen die vorig jaar tekorten hadden hebben dit omgezet in voldoende. Het werken met boeken heeft hieraan bijgedragen.

De leerlingen geven aan dat zij niet plannen. Zij hebben geen zicht op de planning en leerdoelen op lange termijn. Enkele leerkrachten zetten een periodeplanning in SOMtoday, in de Plenda (brugklas), of laten de doelen en planning zien op het bord aan het begin van de periode.

De aanbeveling is om **een** middel te kiezen waarin de leerdoelen en de planning zichtbaar wordt of zichtbaar gemaakt kan worden door de leerlingen zelf. Daarbij is belangrijk dat het systeem maatwerk mogelijk maakt.

1.6 Borging als voorwaarde

Borging binnen ons daltononderwijs is het proces waarbij kernwaarden worden geïmplementeerd in de dagelijkse praktijk van een school. Doordat wij dit jaar terug naar de basis zijn gegaan zijn we ons zeer bewust dat deze borging van groot belang is.

Wij realiseren ons dat borging een continu proces is. Het vereist regelmatige reflectie, evaluatie en aanpassing om ervoor te zorgen dat de principes van daltononderwijs up-to-date en relevant blijven voor het team, de ouders en de leerlingen.

De betrokkenheid van de hele school, van leerkrachten tot ouders en directie, zijn cruciaal voor de borging van daltononderwijs. Dit omvat het creëren van een cultuur waarin daltonprincipes worden omarmd en geëvalueerd.

In onze school werken we met een structuur die bestaat uit gedeeld leiderschap, waardoor er veel gedeelde verantwoordelijkheid is binnen het team. In het stukje hieronder leggen we kort de structuur van onze school uit.

Onze directeur is verantwoordelijk voor de algehele leiding en management van de school. Hij werkt nauw samen met de teamleiders; zij zijn verantwoordelijk voor specifieke teams binnen de school. Onder de teamleiders bevinden zich de teamcoördinatoren, die verantwoordelijk zijn voor de specifieke leerjaren binnen de mavo of het Groene Lyceum. Daarnaast zijn er twee onderwijscoördinatoren, die een helicopterview hebben over de onderwijszaken binnen de school. De daltonwerkgroep heeft een prominente rol in de school, doordat zij veel praktische daltonzaken uitwerken voor de dagelijkse onderwijspraktijk. Teamvergaderingen worden regelmatig aangestuurd door een van de bovengenoemde geledingen. Deze structuur zorgt voor continuïteit.

Behalve wat we in de school doen met dalton, het is tenslotte een way of life, dragen we de daltonidentiteit ook uit. Dalton is zichtbaar in de school door de posters in de lokalen en in de gangen, de pilaren met de kernwaarden en de spreuken in de aula. Op de website leggen we uit waar we als daltonschool voor staan. Natuurlijk heeft dalton een prominente plek in de schoolgids.

Ieder jaar wordt de basis cursus dalton aangeboden. Alle leraren moeten daar een keer aan deelnemen. Om de kwaliteit van de cursus te waarborgen wordt en samengewerkt in het Zuidwesterlab. Een leergemeenschap die bestaat uit collega dalton scholen uit Rotterdam, Dordrecht en de provincie Brabant. We zijn met hogeschool Thomas More in gesprek over de certificering van de cursus.

Nieuwe collega's maken tijdens het introductietraject kennis met daltononderwijs.

Coaching is een belangrijk aspect in onze school en hierin zijn vele docenten geschoold (KED-coaching).

De daltoncoördinator neemt deel aan het regio overleggen met de andere Zuid-Hollandse dalton scholen. In deze bijeenkomsten wordt kennis gedeeld.

Lentiz | Dalton heeft een leerlingenraad, de Dalta. Ondanks het enthousiasme van de betrokken collega's, gaat het zinvol inzetten van de leerlingenraad moeizaam. De deelnemende leerlingen vinden het moeilijk om de raad vorm te geven.

Ook bij de ouderraad is het daltononderwijs voortdurend onderwerp van gesprek. De ouderraad komt met initiatieven voor studie-avonden (in 2023 over het puberbrein en de jongeren in deze samenleving), organiseert een prijsvraag voor het beste idee van Dalton, denkt mee over onderwijs gerelateerde zaken en is betrokken bij bijvoorbeeld het Open Huis en de diploma-uitreikingen.

Het bestuur van Lentiz heeft een groot Daltonkarakter en geeft veel eigenaarschap, is altijd in dialoog en werkt vanuit het principe van resultaatverantwoordelijke scholen. Iedere Lentiz-school heeft zijn eigen karakter en het bestuur kijkt samen met de school naar nieuwe doelen en kansen.

Reactie visitatieteam

Het belang van de voorwaarde Borging wordt onderkend. De school is teruggegaan naar de basis van daltononderwijs en vindt borging van groot belang. Borging is een continue proces in het kader van kwaliteitsbewaking: reflectie, evaluatie en aanpassing.

In dit verband is de betrokkenheid van alle geledingen in en buiten de school van belang. In de school wordt gewerkt met gedeeld leiderschap en is duidelijk wie wat doet en wie waarvoor verantwoordelijk is en waaraan verantwoording moet worden afgelegd.

De daltonwerkgroep heeft een belangrijke rol om praktische zaken uit te werken. Het visitatieteam signaleert dat er behoefte is aan het bespreken hoe we de leerlingen zelfstandiger kunnen maken door het aanbieden van studiewijzers (taken). We doen een stevige aanbeveling hierover, waardoor schoolbreed duidelijk wordt hoe de taak / studiewijzer (of welke naam ook wordt gegeven) vorm en inhoud krijgt om leerlingen zelfstandiger te maken en het leren zichtbaar te maken en leraar-onafhankelijk gebruikt kan worden. Daarvoor is het van belang de oorspronkelijke ideeën van Helen Parkurst over 'assignment' te bekijken en dit vorm te geven in een hedendaags jasje waarbij uitgegaan wordt van leerdoelen op cognitief niveau, op vaardigheden en op persoonlijke ontwikkeling.

Dalton zichtbaar maken is duidelijk merkbaar in de aula met op de pilaren de kernwaarden en de spreuken en prachtige posters met kernwaarden door het gebouw heen.

Het aanbieden van een basiscursus dalton zorgt er voor dat startende (maar ook zittende) collega's weten hoe het daltononderwijs vorm en inhoud is gegeven op de school. Het werken in een leergemeenschap met andere dalton VO-scholen levert een grote meerwaarde op als het gaat om van en met elkaar leren.

De school is betrokken bij de activiteiten van de NDV regio VO en neemt zijn verantwoordelijkheid om bestuursleden te leveren voor de Nederlandse Daltonvereniging.

2. Ontwikkelvermogen

Parels van de school

We zijn trots op het feit dat de kernwaarden terugkomen in alles wat we als school organiseren. Dit is vaak zelfs onbewust. Het zit in ons DNA. We denken hierbij aan internationalisering, het samenwerken in het team, bij praktijkvakken, (maatschappelijke) stages, de interne cursussen over dalton en coöperatief werken. We durven als school ingrijpende keuzes te maken als we denken dat het, het daltononderwijs versterkt. We zijn 6 jaar geleden begonnen met Kunskapsskolan wat een grote impact had op ons onderwijs. We hebben ook het lef gehad er weer mee te stoppen en samen met het team terug te keren naar de basis.

Coaching wordt door de leraren, leerlingen en ouders als waardevol beschouwd. Tijdens de gesprekken komen veel kernwaarden samen.

Daarnaast zijn er veel pareltjes:

- Talentgroepen
- Toneel
- De bibliotheek
- Summer festival
- Daltonia project
- Sponsorloop
- De kampen
- De diploma-uitreiking
- Spotlight
- Meet & Greet
- WOS
- Hoe wij dalton in de school zichtbaar maken

We zijn ook zeker trots op de manier waarop we dit visitatieverslag hebben geschreven. Team en leerlingen hebben hun invloed gehad op de invulling. Het geeft een beeld van hoe wij op school over ons onderwijs denken.

Ontwikkel – en onderzoeksvragen

1. Dit schooljaar hebben we de touwtjes aangetrokken en kunnen we de stap maken naar meer positieve vrijheid. Waar kunnen we de leerlingen meer loslaten om iets anders beet te pakken?
2. Wordt er in onze school door het team en de leerlingen dezelfde daltontaal gesproken?

Zorgen coachgesprekken voor groei van de leerlingen

Onze verwachtingen van de uitslag

Wij gaan uit van een verlenging van vier jaar. Met de aanbevelingen kunnen we toe werken naar de stip op de horizon.

Waar staat onze school bij de volgende visitatie?

Over vier jaar is er meer positieve vrijheid.

We willen leerlingen meer betrekken in de stappen die we in ons onderwijs zetten. HGL en MAVO zijn 2 onderscheidende opleidingen met sterk geworteld dalton DNA.

Reactie visitatieteam

Jullie omschrijven dalton zit in jullie DNA. Qua vorm en inhoud hebben we dat ook gezien en gehoord. Op de pilaren in de kantine en op posters door de hele school worden de kernwaarden zichtbaar gemaakt. Maar de inhoud van de kernwaarden vinden we ook overal terug, in coachingsgesprekken, in de (praktijk)vakken en vele andere genoemde parels.

Compliment voor de grote betrokkenheid bij het schrijven van het visitatieverslag. Het is zeer leesbaar en geeft een goed beeld van de daltonwerkwijze op jullie school. We willen aangeven dat deze school dalton uitademt en dat jullie dat ook als zodanig kunnen uitdragen en daar trots op kunnen zijn. Jullie hebben een goede daltonschool die continue in beweging en ontwikkeling blijft.

Ontwikkel- en onderzoeksvragen.

Na overleg hebben wij de ontwikkel- en onderzoeksvragen verduidelijkt en vinden de hoofdvraag: Hoe maak je de dalton(ontwikkeling) zichtbaar qua vorm en inhoud?

Een belangrijk onderdeel daarvoor is de taak en zoals Helen Parkhurst beschreef in haar Daltonplan een 'assignment'; en dit betekent ook toewijzing, overdracht en opgave en wederzijdse afspraak om aan de slag te gaan met meer breed persoonsvormend onderwijs. En niet zoals bij een taak de associatie opkomt van een opdracht, die leraargestuurd is en af moet.

Medewerkers benoemen het zichtbaar maken van dalton als volgt:

- Mensen zonder vrees (met lef) en kunnen voorbeelden laten zien hoe ze het doen.
- In gesprekken leerlingen het vertrouwen geven dat ze het kunnen en daarmee een mens zonder vrees zijn/worden (mens met lef): gesprekken met leerlingen.
- Jaarboek: wordt gemaakt door leerlingen (veel verantwoordelijkheid, zelfstandigheid en eigenaarschap)
- Leerlingen pakken steeds meer hun verantwoordelijkheid in de brugklas: duidelijke groei. Ook als het niet lukt, durven ze beter te vragen en zaken voor zichzelf te regelen.
- Samenwerken in praktijkgerichte vakken. Samen verder komen en samen leren. Leerlingen brengen elkaar daarmee verder

Daltontaal: in gesprekken met leerlingen de daltonkernwaarden benoemen. Daardoor zal het nog meer de school in komen. De school spreekt over een verlenging van 4 jaar. De NDV heeft de geldigheid van de licenties gelijk getrokken met het primair onderwijs en wordt ook 5 jaar.

3. Gedeeld eigenaarschap

Uit de gesprekken met:

Leerlingen

In het gesprek met de leerlingen viel het op dat er vooral veel oudere leerlingen in de groep zaten. Hierdoor hadden veel van de leerlingen nog het Kunskapskolan meegekregen en konden deze situatie goed vergelijken met hoe het nu gaat op school. Wel vonden we het als visitatieteam jammer dat er niet meer jongere leerlingen bij zaten om een nog breder beeld te krijgen.

De leerlingen zijn duidelijk blij met de school en trots op wat ze hier doen. Hierin geven ze aan dat ze het fijn vinden om veel mogelijkheid te krijgen om met elkaar samen te werken en mogen ze dit vaak ook doen buiten het klaslokaal (vaak wel afhankelijk van het moment, de opdracht en de leraar). Ze vinden het prettig dat ze deze vrijheid en verantwoordelijkheid krijgen van de docenten en grijpen dit graag aan.

Leerlingen die eerder met het Kunskapskolan hebben gewerkt moesten even kort wennen aan de omschakeling, maar zijn hier eigenlijk vooral blij mee. Ze vinden het prettig dat er duidelijke kaders worden gesteld en dat ze dus weten waar ze aan toe zijn. Ook zijn de regels volgens hen flink aangescherpt. Hoewel ze graag wat uitzonderingen zouden zien, vinden ze dit vooral heel fijn en geeft het hen rust.

Wat leerlingen jammer vinden is dat ze ten opzichte van een paar jaar geleden nu minder coachingsgesprekken hebben. De coachgesprekken vinden ze namelijk heel prettig, want dan kunnen ze met de coach even goed kijken wat ze te wachten staat en waar ze naartoe moeten werken.

Ook bereiden ze hun OKC-gesprekken met hun coach voor. De leerlingen geven aan dit fijn te vinden, want hierin hebben ze zelf de regie over welke kant ze het gesprek op willen sturen. Ze geven aan dat ze hierdoor een duidelijk beeld hebben van hoe verder en wie of wat ze daarbij nodig hebben.

Als laatste kwam er wel naar voren dat ze het fijn vonden om met hun coach te plannen, maar dat ze het zelf eigenlijk niet zo nuttig vinden. Geen enkele leerling gaf aan dat ze zelf plannen en dat ze het vaak op korte termijn bedenken. Ook wordt er sinds dit jaar gebruik gemaakt van de Plenda, maar deze leerling gaf aan dat ze deze eigenlijk afgelopen periode helemaal hebben losgelaten, want het werk staat immers ook op Somtoday.

Ouders

De ouders waren heel open en enthousiast over de school. De ouderraad komt 8 keer bijeen waarvan 2 keer zonder schoolleiding. Tijdens de veranderprocessen worden ouders bevraagd naar de bevindingen. De school is toegankelijk voor ouders.

De OKC-gesprekken worden als waardevol ervaren. De leerlingen leren nadenken over de eigen ontwikkelingen en zij leren presenteren. De huidige gesprekken gaan nu meer over de aanpak.

De Kunstkapsskolan werd als minder prettig ervaren. Door een gebrek aan structuur was er veel onduidelijkheid en de leerlingen konden duiken. Nu is de basis weer terug. Somtoday heeft een koppeling met de boeken. Dit werkt prettiger.

Toppunten:

- Dwt
- Betrokkenheid leerkrachten
- Activiteiten: Summerfestival, uitwisseling Zweden en kerstgala
- Coaching
- Nieuwsbrieven
- Ouderavond puberbrein

Ontwikkelpunten:

- Niet te veel veranderingen. Leerlingen zijn gebaat bij structuur
 - Tweetalig onderwijs is verwaterd. Dit kan weer opgepakt worden
-

Medewerkers

Personeel is er trots op dat zij als team de leerlingen kennen en de leerlingen zich voelen gezien. Het goede contact tussen leerlingen en leraren maakt dat activiteiten als reizen en excursies goed verlopen. De leerlingen kunnen zich op die momenten ook verder ontwikkelen en de leraren zien de groei bij leerlingen van bijvoorbeeld het zelfvertrouwen, het nemen van verantwoordelijkheid en het aankunnen van vrijheid.

Het zou een mooie stap zijn als leerlingen nog bewuster de keuze maken voor DWT. Wat heeft een leerling dan nog nodig om dat te doen? Is daar een rol weggelegd bij de coach? Hoe gaan alle leerlingen daar het belang van inzien? Al pratende lijkt het erop dat deze behoefte van het gericht inschrijven meer ligt bij het team. Het zou mooi zijn om te onderzoeken hoe je deze behoefte bij leerlingen kunt aanwakkeren. Of zit daar het puberbrein te veel in de weg?

De positieve punten van Kunstkapsskolan zijn behouden gebleven. De coachgesprekken worden door de leerlingen voorbereid en de gesprekken vinden geregeld plaats. De afspraken die gemaakt worden tijdens de gesprekken zijn te vinden in SomtoDay en dus voor alle collega's inzichtelijk. Vaak checkt een coach ook even of een afspraak (jij gaat aantekeningen maken tijdens de les, jij gaat vooraan zitten) ook worden gezien door de vakleraren. Vakleraren zien dus ook de effecten van het coachen terug in de lessen.

Er zijn korte lijnen tussen de collega's en er wordt samengewerkt zodat goede voorbeelden bij de verschillende collega's terecht komen. Het personeel kan op een aantal terreinen duidelijk aangeven hoe dalton zichtbaar is in de school (in gesprekken leerlingen vertrouwen geven dat ze het kunnen waardoor ze uitgroeien tot mensen zonder vrees, jaarboek gemaakt door leerlingen, leerlingen die samenwerken, team dat samen werkt aan de zelfevaluatie rond de visitatie).

Waar trots op?

- Wij als team kennen de leerlingen en de leerlingen voelen zich gezien.

- Uitwisseling in Ij3: contact met leerlingen/ouders maakt dat de reis heel goed verloopt en de leerlingen groeien tijdens zo'n week.
- Beter contact en beter kennen van de leerlingen geeft mogelijkheid om meer vrijheid te geven.
- Terug naar de basis: idee bij positieve vrijheid? Ruimte pakken was te groot: negatieve vrijheid ontstaan. Nu weer bouwen vanuit een gestructureerde basis; dit geeft rust. Basis is nog niet 'af', DWT bewuster inschrijven door leerlingen (samen in hetzelfde uur want je kunt elkaar niet opzoeken in OLC), het draagt dus bij aan meer eigenaarschap, leraren eigen kwaliteit in het DWT inzetten daardoor schrijven gericht in voor speaking, reading etc., er is meer onderling contact tussen de collega's (buiten de secties),
- Relatie met elkaar is open en makkelijk schakelen.
- Sterke punten K-kaps meegenomen.
- Zelfstandigheid iets teruggepakt: leerlingen weten waar ze aan toe zijn. De kaders moeten weer duidelijk worden. Belangrijk is dat het team daar met elkaar afspraken over maakt. Nu is het van belang om OLC weer in te zetten. Somtoday is nu het medium waar alles te vinden is, wat moet er gebeuren en dit vergroot de zelfstandigheid en de verantwoordelijkheid.
- Procesgroep/Ontwikkelgroep: basis gecreëerd samen met het team. Team heeft te horen gekregen wat er moest gebeuren en dat gaf rust en de kaders zijn voor het team dus duidelijk ook van belang om te kunnen werken. Het is ook makkelijker om dan de vrijheid te nemen om het te verbeteren (zie boven).
- Deuren dicht: normaal zijn er meer deuren open. Het is wel laagdrempelig om even binnen te stappen.
- OOP ziet dat er meer rust is met name DWT en pauzes.
- Coachgesprekken terug te zien in de reguliere lessen: ja de afspraken worden daar wel terug zien (voor
- Teamschat Ij2: 4 coaches en leraren. Korte lijnen om de leerlingen te begeleiden. Het wordt nu steeds positiever in de chat.
- Iedere coach eigen routine: vragen voorbereiden door de leerling (15 min.), er is een vaste opbouw (resultaten, daltonvaardigheden, persoonlijke ontwikkeling), afspraken en verslag komt in Somtoday. Daar vinden leraren de input (soms belangrijke informatie gemaïld).
- Drie leerlingen instromen vanuit andere school: ik voel me gezien!
- Ideale DWT: nu eerste stap gezet bij EN om een leerling meer aan zet te krijgen (vaardigheid aanbieden); talentgroepen op dinsdag blokuur sport/dans/kunst/bakken+koken/dj/ etc. Dit kan meer positiviteit geven in de DWT. Gericht inschrijven zou een mooie stap zijn: leerlingen een bewuste keuze maken. Wat heeft een leerling dan nog nodig om dat te doen? Is daar een rol weggelegd bij de coach? Hoe gaan alle leerlingen daar het belang van inzien? (Verplichte bijlessen....). De behoefte van het gericht inschrijven ligt meer bij het team. Inschrijven gebeurt op leraar en niet altijd op inhoud van een DWT.
- Puberbrein zal dit altijd lastig blijven vinden.

Schoolleiding

Dalton 3.0: niet meer met 'getalletjes' (1.0/2.0). Zaken teruggepakt van 1.0 en van Kunskapsskolan samen. Het samen doen en ook als leiding dit begeleiden van team naar leerlingen. Coachende houding is belangrijk/verrijking in de omgang met de leerlingen (persoonlijke ontwikkeling naast de

schoolse zaken). Deze manier van werken wordt ook bij personeel toegepast: coachgesprek met leidinggevende.

Veel verloop? JA, makkelijk nieuwe baan! Eerste jaar landen en daarna mee in de daltoncursus. Er is ook blijvende aandacht voor de opleiding van het coachen want dat is nu een belangrijk onderdeel in de 'visie' van de school.

Gevorderde leraren hebben ook een 'cursus'. Dit jaar even niet. Het geven van de training aan beginners is initiatief.

Er wordt op verschillende niveaus intervisie gedaan (in bepaalde samenstelling). Elkaar daar in (zelfs als beginners) ondersteunen en van elkaar leren is mooi om te zien (waardierend perspectief). Eefje heeft school begeleid.

Maatschappij wordt complexer: jongeren moeten daar op worden voorbereid. Hoe kunnen zij deze maatschappij vormen en het hun niet overkomt. Staande houden voor zichzelf/ hun omgeving. Voortdurend het verhaal vertellen: twee plaatjes Altijd hinderissen tegen; kind 'ik wil het zelf doen' met handen erbij die 'helpen' (en hoe gaan die handen helpen door los te laten of te ondersteunen).

Hoe leren Dalton/HGL van elkaar? Spanningsveld het zijn gescheiden opleidingen dus er is ook een scheiding van leraren/leerlingen. Ze werken soms samen maar over het algemeen niet.

Onderzoeksvragen: groei meten is lastig.

Hoe maak je dalton meer zichtbaar? Iets anders geformuleerd en aangeven wat we gezien hebben.

Daltonwerkgroep

Gesprek daltonwerkgroep: 5 leden (4 lesgevende + schoolleiding)

Agendapunten: terug naar de basis (plaatje), druk mee geweest, alle collega's informeren en basis meegeven, start van DWT is in rust dat doet iedereen, 3.0 is combinatie van 1.0 en 2.0 (minder toetsen, creatief, coaching, leerdoelen). Leerdoelen afhankelijk van vak, soms vaardigheden of samenwerken... Coachuren zitten ook de 'leerdoelen' rond persoonlijke ontwikkelingen. Meer aandacht voor de coachleerlingen: eigenaarschap ligt bij de leerlingen. PP voor driehoeksgesprekken,

..

Teambijeenkomsten: plaatje geschetst basis neergezet, veel nieuwe leraren, leerdoelen positieve vrijheid creëren, daltongevoel levend te houden, één doel/één taak gemist dus het wij-gevoel creëren,

Leerlingenraad: 8 weken geleden HGL leerlingen aangesloten en die zijn heel actief, leerlingen passiever sinds Corona, je hebt echt een voortrekker nodig om het te laten draaien, dan kun je het als begeleider loslaten, wedstrijd mondkapjes ontwerpen, continuïteit is van belang.

Opleiding: sectie opgenomen en een coach, tweede jaar opleiding tot daltonleraar, meer kijken naar de leerling en wat hij/zij nodig heeft, openstaan voor expertise die er is, alles wordt gedeeld binnen de secties.

Delen van zaken: kwantiteit / kwaliteit? Onderwijscoördinatoren: heel fijn boeken en online methode gecombineerd.

Aanbevelingen zou je graag zien?

- Loslaten want de structuur is er nu: de positieve vrijheid is nu de volgende stap.
- Positieve vrijheid: DWT effectief zijn en niet alleen in het lokaal ook in werkruimtes.
- DWT leraren voelen zich daarmee voldoende vertrouwd.
- Leerlingen met groene kaart mogen in de open werkruimte.
- Talentgroepen: dus tijdens DWT workshops en dan daarmee aan de slag.
- Coachuren: meer structuur in krijgen, wat willen we met elkaar bereiken?! Rubrics rond daltonkernwaarden en sociale vaardigheden aanbieden. Is een methode op zijn plaats?

Gemiste vraag: heb je naar de zin op school?

Bestuurder

Met de bestuurder Rick van Dam is gesproken over de continuïteit van daltononderwijs op Lentiz Dalton in Naaldwijk. Deze continuïteit is gewaarborgd omdat daltononderwijs een belangrijke onderwijsvorm is die past op het paneel aan diversiteit van onderwijsvormen. Gerefereerd wordt naar Johan Oort die het daltononderwijs in Naaldwijk vorm en inhoud heeft gegeven. Zijn spreuk 'van en met elkaar leren' is prominent zichtbaar in de aula.

Het bestuur werkt nauw samen met de verschillende scholen, wekelijks overleg waarbij volop ruimte is voor reflecteren van de schooldirectie en inspraak over de vragen: waar staan we in deze samenleving en hoe profileren we de diverse scholen. Ze zijn met elkaar in verbinding en er wordt veel verantwoordelijkheid gegeven. De uitspraak van en met elkaar leren past uitstekend bij deze vorm van samenwerking tussen bestuur en schooldirectie. Visie van bestuur: school is een oefenplaats, help de leerlingen met problemen oplossen zodat ze dit later zelfstandig in de maatschappij ook kunnen doen.

Geconstateerd wordt dat er in de locatie ook twee culturen zijn (mavo en Het Groene Lyceum) die langzamerhand naar elkaar toegroeien en ook van en met elkaar zullen gaan leren.

De bestuurder ondersteunt de gedachte dat Dalton 3.0 betekent dat je lef moet hebben om dingen te onderzoeken en anders te gaan doen. Het betekent ook het loslaten van oude patronen en openstaan voor nieuwe ontwikkelingen. De kracht is volgens hem 'dalton' en dat je weet wat je wilt zijn in deze samenleving. Daarbij is coaching belangrijk en wordt steeds meer toegepast in het onderwijs.

Verder is de bestuurder trots op de externe georiënteerdheid van de school en de school om die reden ook zo in kan richten. Daarbij is alertheid gewenst als het gaat om kwalitatief goed onderwijs en de school zich continu afvraagt 'doen we de goede dingen' en 'doen we de dingen goed'. Leren doe je niet alleen op school en de school moet in verbinding staan met de buitenwereld.

De directeur van de school krijgt veel ruimte en verantwoordelijkheid en legt op een goede manier verantwoording af. De school bereidt de leerlingen voor op de internationaal georiënteerde wereld.

Lentiz leert haar leerlingen naar buiten te kijken o.a. door internationalisering. Westlandparadox wordt aangehaald: alles is beter is het Westland. Leerlingen moeten weten dat er buiten Westland ook leven is.

De bestuurder vindt het een goede zaak dat de school terug is gegaan naar de basis (daltononderwijs) en dat is een grote kracht van het team Lentiz Dalton. Daltononderwijs vorm en inhoud geven is de kracht van de school en door coaching wordt dat versterkt door maatwerktrajecten aan te bieden voor deskundigheidsbevordering. Centraal blijft staan: we gaan samen dalton zichtbaar maken.

Afspraak over daltonborging? Dit staat in Lentiz jaarplan maar niet in bestuur statuten. Het is wel de bedoeling dat Lentiz Dalton blijft maar waar kan bestuurder dit hard maken? Er wordt ook nagedacht (nog niet op papier) over dalton directieopvolger in de toekomst.

Beoordeling, waardering & advies

Beoordeling

		V/O
0	Realisering aanbevelingen vorige visitatie*	V
1	Vrijheid in gebondenheid/ Verantwoordelijkheid en vertrouwen	V
2	Zelfstandigheid	V
3	Samenwerking	V
4	Reflectie	V
5	Effectiviteit - doelmatigheid	V

Waardering

Zelfreflectie op de kernwaarden, ontwikkelvermogen, gedeeld eigenaarschap komen goed uit in het visitatieverslag en op de visitatiedag zelf, waarbij we zeker gemerkt hebben dat dalton in het DNA van de school zit. De kernwaarden krijgen ruime aandacht en blijven in ontwikkeling. De aanbevelingen van de vorige visitatie op 7 maart 2018 zijn goed opgepakt en er is een goede ontwikkeling zichtbaar, terwijl er wel een uitstap is geweest naar het integreren van een ander onderwijsconcept. Terug naar de basis is een juiste stap geweest. Neem de waardevolle dingen mee en integreer dat in het huidige onderwijs. Besteed de komende tijd veel aandacht aan samen af te stemmen 'taken' of 'studiewijzers' qua vorm en inhoud.

De school zit volop in ontwikkeling en kan reflecteren. We hebben als visitatieteam het vertrouwen dat men samen de ontwikkeling voort kan zetten. Ze hebben getoond dat ze lef hebben om naar zichzelf te kijken en een stap hebben gezet naar de basis. We hebben alle vertrouwen dat ze een weg hebben gevonden om de volgende stap te zetten.

Advies aan het bestuur van de NDV

	Advies	Criteria
	Licentie verlenen	Maximaal één onvoldoende kernwaarde.
	Geen licentie verlenen, over twee jaar versnelde visitatie voor licentieverlening	Twee of meer onvoldoende kernwaarden

X	Licentie voor de komende periode* verlenging	Maximaal één onvoldoende kernwaarde inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Over twee jaar versnelde visitatie	Twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging
	Licentie intrekken	Na versnelde visitatie twee of meer onvoldoende kernwaarden inclusief realisering aanbevelingen vorige visitatie + borging

*Licentie verlenging voor 5jaar (VO)

Aanbevelingen

	Omschrijving
1	<p>Verantwoordelijkheid en vrijheid</p> <p>Zorg dat de kaders en afspraken die gemaakt zijn als team door iedereen worden toegepast. Laat iedereen zijn/haar verantwoordelijkheid nemen rond deze kaders en afspraken. Blijf met elkaar in gesprek en blijf in ontwikkeling waar nodig. Zodat de vrijheid kan worden uitgebreid op een manier die bij de leerlingen maar ook collega's past. Het is goed om te bespreken hoe differentiatie daar een plek in kan krijgen.</p>
2	<p>Zelfstandigheid</p> <p>Probeer als team meer succeservaringen op het gebied van zelfstandigheid te delen met elkaar. Wissel succeservaringen uit tussen vakken om elkaar te stimuleren deze kernwaarde zelfstandigheid allemaal meer in het licht te zetten. Neem bij het delen van deze succeservaringen ook de leerlingen mee. Waar konden zij excelleren op het gebied van zelfstandigheid? Wanneer je als leerkrachten en leerlingen dezelfde taal spreekt zal de volgende stap in zelfstandigheid op een natuurlijke wijze ontstaan.</p>
3	<p>Samenwerken.</p> <p>De kaders waarbinnen wordt samengewerkt verder verhelderen door duidelijke verwachtingen naar de leerlingen uit te spreken en te reflecteren op het proces.</p> <p>Het Lentiz Mavo en Het Groene Lyceum hebben beide parels in huis. Het zou beide kunnen helpen om gezamenlijk te kijken naar waar de krachten liggen om zo van elkaar te leren zonder de eigen identiteit te verliezen.</p>
4	<p>Reflectie.</p> <p>De coachgesprekken zijn een goed uitgangspunt. Deze worden als zeer prettig ervaren door de leerlingen. Wel was opvallend dat niet elke coach dezelfde frequentie aanhoudt voor de gesprekken met de leerlingen. Er zijn leerlingen die om de vier weken een gesprek hebben maar er zijn zeker ook leerlingen bijna nooit een gesprekje hebben (4 HGL, 3 HGL, 2 mavo, 3 mavo).</p> <p>Binnen verschillende lessen zien we terug dat leerlingen actief met reflecteren bezig zijn. Het was goed om terug te horen van jullie leerlingen dat ze weten wat reflecteren is. Er is een samenhang tussen de vakken en leraren maar er lijkt ook willekeur te zijn. De ene leraar laat zijn of haar leerlingen wel reflecteren en de andere leraar doet dit niet of minder vaak.</p> <p>Spreek de frequentie en de inhoud van coachgesprekken af binnen beide lerarenteams en blijf actief met het team bespreken waarom en op welke manier je kunt reflecteren met de leerlingen binnen de vaklessen. Dit zal de coach ook helpen bij de coachgesprekken en wordt het reflecteren een gemeengoed van de hele school.</p>

5	Borging Ontwikkel een duidelijk format voor de taken / studiewijzers die schoolbreed wordt uitgewerkt en waarbij ruimte is voor aanpassingen per vak/vakgebied. Stel hierbij de leerdoelen centraal.
---	--

Slotopmerking visitatieteam

We hebben als visitatieteam met veel plezier Lentiz Dalton in Naaldwijk bezocht. We hebben een bijzonder dynamische school gezien die lef heeft te experimenteren en constant bekijkt 'doen we de goede dingen' en 'doen we de dingen goed'.

De school werkt er aan de verschillen (zie visitatieverslag 2018) tussen de mavo-afdeling het Het Groene Lyceum zo klein mogelijk te maken en samen te werken, samen te leren en samen te reflecteren. Op deze wijze kunnen ze de spreuk van Johan Oort 'leren van en met elkaar' waarmaken.

Slotopmerking school

Plan van aanpak m.b.t. uitwerking aanbevelingen

(Denk aan: actieplan, tijdpad, uitvoerenden, scholing, externe ondersteuning)

aanbeveling 1. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	<p>Verantwoordelijkheid en vrijheid</p> <p>Zorg dat de kaders en afspraken die gemaakt zijn als team door iedereen worden toegepast. Laat iedereen zijn/haar verantwoordelijkheid nemen rond deze kaders en afspraken. Blijf met elkaar in gesprek en blijf in ontwikkeling waar nodig. Zodat de vrijheid kan worden uitgebreid op een manier die bij de leerlingen maar ook collega's past. Het is goed om te bespreken hoe differentiatie daar een plek in kan krijgen.</p>
actie	<p>Goed voorbeeld doet goed volgen. Als we verantwoordelijkheid aan leerlingen willen geven moeten we als team eerst verantwoordelijkheid nemen voor onze basale taken. De basisregels moeten onderwerp van gesprek blijven en als leerpunt moeten we het aanspreken van elkaar hoog op de prioriteitenlijst zetten.</p> <p>De positieve vrijheid tijdens DWT willen we graag vergroten. Hierbij kijken we naar de ruimten, opdrachten en lesindeling. De daltonwerkgroep zal hiervoor data verzamelen bij de leerlingen en leraren. Het is belangrijk om vast te stellen waar leerlingen en leraren behoefte aan hebben als het gaat om de positieve vrijheid en daarbij te kijken of het realiseerbaar is. Hierbij zal de vraag centraal staan hoe de vrijheid positief blijft.</p> <p>Positieve vrijheid kan ook vergroot worden door differentiatie. Dit kan door differentiatiemogelijkheden in opdrachten maar ook in vrijheden.</p>
uitvoerenden	Mavo – en HGL team
tijdvak	t/m april 2024
scholing/ externe ondersteuning	Geen
toelichting	Zie actie

aanbeveling 2. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Zelfstandigheid Probeer als team meer succeservaringen op het gebied van zelfstandigheid te delen met elkaar. Wissel succeservaringen uit tussen vakken om elkaar te stimuleren deze kernwaarde zelfstandigheid allemaal meer in het licht te zetten. Neem bij het delen van deze succeservaringen ook de leerlingen mee. Waar konden zij excelleren op het gebied van zelfstandigheid? Wanneer je als leerkrachten en leerlingen dezelfde taal spreekt zal de volgende stap in zelfstandigheid op een natuurlijke wijze ontstaan.
actie	Deze aanbeveling gaat uit van het bespreekbaar maken de daltonkernwaarden tijdens coachuren zodat leerlingen zich de daltontaal eigen maken. Uitwisseling van succeservaringen willen we in eerste instantie binnen de secties plaats laten vinden. Dalton wordt een vast agenda punt op sectievergaderingen. Zij kunnen hun parels vervolgens delen in de wekelijkse nieuwsbrief. Gebruikte werkvormen kunnen worden opgenomen in een database. Hierbij moet worden gezorgd dat deze database ook levend wordt gehouden. De database kan natuurlijk gebruikt worden voor alle dalton kernwaarden.
uitvoerenden	Secties - coaches
tijdvak	Januari 2024
scholing/ externe ondersteuning	Coaches – leerlingen – daltonwerkgroep
toelichting	Zie actie

aanbeveling 3. (letterlijk overnemen uit visitatieverslag)	Samenwerken. De kaders waarbinnen wordt samengewerkt verder verhelderen door duidelijke verwachtingen naar de leerlingen uit te spreken en te reflecteren op het proces. Het Lentiz Dalton en Het Groene Lyceum hebben beide parels in huis. Het zou beide kunnen helpen om gezamenlijk te kijken naar waar de krachten liggen om zo van elkaar te leren zonder de eigen identiteit te verliezen.
actie	Het samenwerken binnen de Lentiz Dalton heeft een prominente plek. Wij willen de komende jaren de kaders duidelijk neerzetten en de verwachtingen naar de leerlingen concreet maken. Dit willen we doen door met het team een “Dalton databank” op te zetten. In deze dalton databank willen we de samenwerkingsformulieren borgen. Er zijn veel leraren die werken met samenwerkingsopdrachten en stap 1 zal dan ook zijn: het inventariseren van de formulieren die gebruikt worden. Door

	<p>een mail te sturen naar het team en al het materiaal dat gebruikt wordt in de school te inventariseren.</p> <p>Vervolgens is stap 2 om de verschillende formulieren te bundelen aan te passen in één herkenbare huisstijl, zodat leerlingen gewend raken aan het systematisch werken met deze formulieren. Ze hebben inzicht op het proces en zullen zo bewuster zijn van hun eigen gedrag binnen de samenwerkingsgroep.</p> <p>Stap 3 is een eenduidige boodschap naar het team hoe we met deze samenwerkingsformulieren gaan werken. Natuurlijk kunnen er verschillende formulieren naast elkaar gebruikt worden, afhankelijk van de opdracht of het project. Leraren moeten deze formulieren makkelijk kunnen vinden.</p> <p>Met deze stappen zullen we de bewustwording op het thema samenwerken versterken.</p>
uitvoerenden	Lerarenteam- daltonwerkgroep
tijdvak	Start nieuw schooljaar 2023 – 2024
scholing/ externe ondersteuning	-
toelichting	Zie actie

<p>aanbeveling 4. (letterlijk overnemen uit visitatieverlag)</p>	<p>Reflectie.</p> <p>De coachgesprekken zijn een goed uitgangspunt. Deze worden als zeer prettig ervaren door de leerlingen. Wel was opvallend dat niet elke coach dezelfde frequentie aanhoudt voor de gesprekken met de leerlingen. Er zijn leerlingen die om de vier weken een gesprek hebben maar er zijn zeker ook leerlingen bijna nooit een gesprekje hebben (4 HGL, 3 HGL, 2 mavo, 3 mavo).</p> <p>Binnen verschillende lessen zien we terug dat leerlingen actief met reflecteren bezig zijn. Het was goed om terug te horen van jullie leerlingen dat ze weten wat reflecteren is. Er is een samenhang tussen de vakken en leraren maar er lijkt ook willekeur te zijn. De ene leraar laat zijn of haar leerlingen wel reflecteren en de andere leraar doet dit niet of minder vaak. Spreek de frequentie en de inhoud van coachgesprekken af binnen beide lerarenteams en blijf actief met het team bespreken waarom en op welke manier je kunt reflecteren met de leerlingen binnen de vaklessen. Dit zal de coach ook helpen bij de coachgesprekken en wordt het reflecteren een gemeengoed van de hele school.</p>
actie	Reflecteren is een belangrijk onderdeel van ons daltononderwijs. Het is een aandachtspunt dat er meer uniformiteit komt in de frequentie, inhoud en verslaglegging van de coachgesprekken.

	<p>Hierin ligt er ook een taak voor de teamcoördinatoren en schoolleiding om leraren actief aan te spreken op hun verantwoordelijkheid.</p> <p>Daarnaast willen we in de 'Dalton databank' ook verschillende reflectie opdrachten bundelen. Op deze manier kunnen we beginnende leraren helpen om reflectie een vast onderdeel van de les te laten zijn.</p>
uitvoerenden	Daltonwerkgroep - vakleraren
tijdvak	Start 2023 -2024
scholing/ externe ondersteuning	-
toelichting	Zie actie

<p>aanbeveling 5. (letterlijk overnemen uit visitatieverlag)</p>	<p>Borging</p> <p>Ontwikkel een duidelijk format voor de taken / studiewijzers die schoolbreed wordt uitgewerkt en waarbij ruimte is voor aanpassingen per vak/vakgebied. Stel hierbij de leerdoelen centraal.</p>
actie	<p>De DWG heeft een belangrijke taak in de borging van het daltononderwijs. Zij bieden structuur aan door de studiewijzers hoog op de agenda te zetten volgend schooljaar. Middels bijeenkomsten zijn voor het team duidelijke kaders om het leerwerk en de leerdoelen in de studiewijzers te verwerken. Dit is niet alleen helpend voor de leerlingen, maar ook voor de coaches om leerlingen zo goed mogelijk te kunnen begeleiden bij het plannen.</p> <p>Door de visitatie zijn we erachter gekomen dat plannen een prominentere plek moet krijgen in ons onderwijs. De DWG gaat uitzoeken hoe we plannen meer kunnen verankeren in ons onderwijs.</p> <p>We willen graag het team en de leerlingen meer te betrekken om mee te denken, waardoor er meer draagvlak is binnen het team en de plannen beter geborgd zijn.</p>
uitvoerenden	Schoolleiding – teamcoördinatoren - vakleraren
tijdvak	Start 2023 -2024 tot nieuwe visitatie
scholing/ externe ondersteuning	-
toelichting	Zie actie

Ondertekening school en visitatievoorzitter voor gezien

Naam	Functie	Handtekening	Datum
	Leidinggevende onderwijs	Akkoord	4 mei 2023
	Visitatievoorzitter	Akkoord	8 mei 2023

Voor de verdere procedure: zie notitie 'Daltonschool worden en blijven' op www.dalton.nl onder de kop 'visitatie en licentie'